

အမှတ် ၁၅၂၊ ဇေယျသုခလမ်း၊ က-ရပ်ကွက်၊ သုဝဏ္ဏ
သင်္ဃန်းကျွန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

မေတ္တာစာပေ၊ မေတ္တာစာပေ

sarpaymahar@gmail.com
www.facebook.com/maharsarpaypublishing
www.maharsarpay.com

ထုတ်ဝေခြင်း	ပထမအကြိမ်
	ဩဂုတ်လ၊ ၂၀၂၄ ခုနှစ်
စောင်ရေ	၅၀၀
မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်း	လက်ျာ
ထုတ်ဝေသူ	ဒေါ်သိမ့်သူစိုး (၀၁၂၈၅)
ပုံနှိပ်သူ	ဦးဝင်းမိုးမိုး (နန်းသင်ပုံနှိပ်တိုက်-၀၀၄၄၁) ၀၉၂၅၀၅၁၃၆၃၆ အမှတ်-၁၉၄-၁၉၆၊ ၃၉-လမ်း၊ ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့
စာစစ်	ချစ်ခိုင်စံ
စာအုပ်ချုပ်	ကိုမဲ (ငွေအိမ်စည်စာအုပ်ချုပ်လုပ်ငန်း) ၀၉၂၆၄၅၆၅၆၅၇
ဖြန့်ချိရေး	မဟာစာပေ အမှတ်-၁၅၂၊ လေယုသုခလမ်း၊ က-ရပ်ကွက်၊ သုဝဏ္ဏ၊ သာယံကျွန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့ ဖုန်း - ၀၉၄၅၀၆၂၃၃၈၃ ၊ ၀၉၄၅၀၆၂၃၃၈၄
တန်ဖိုး	၅၀၀၀ ကျပ်

ကိုပေါက်(မန္တလေး)

မကြည့်စကောင်းကြည့်စကောင်း သံသယတုန်းကစာတိုက်အကြောင်း ကိုပေါက်(မန္တလေး)
ရန်ကုန်၊ မဟာစာပေ ၊ ၂၀၂၄
စာ ၁၂၅ ၊ ၂၀.၅ × ၁၂.၅ ဝင်တီ
(၁) မကြည့်စကောင်းကြည့်စကောင်း သံသယတုန်းကစာတိုက်အကြောင်း

မကြည့်စကောင်း ကြည့်စကောင်း
ငယ်ငယ်တုန်းက
ဓာတ်ရှင်အကြောင်း
ကိုပေါက်(မန္တလေး)

(ရုပ်ရှင်ခံစားမှု အကဲဆန်းများ)

မာတိကာ

(၁)	ရုပ်ရှင်ရုံ	၇
(၂)	ငယ်ဘဝနဲ့ ရုပ်ရှင်	၁၅
(၃)	ရင်ထဲမှာ မသိပ် သိမ်းထားမိသော	၂၃
(၄)	လူထုကြားက ရုပ်ရှင်သီချင်းများ	၄၁
(၅)	နှစ်သက်ခဲ့သော သတိရနေသော	၄၇
(၆)	အသစ်ရော အဟောင်းပါ အားလုံး ကောင်းကြသော	၆၅
(၇)	ပြန်သတိရမိသော အသစ် အသစ်သော	၇၁
(၈)	မေ့မရတဲ့ အကြောင်းလေးတွေ	၇၅
(၉)	တောက်ပခဲ့သော ကြယ်ပွင့်များ	၈၁
(၁၀)	ခံစားမှုနှင့် ယှဉ်သော	၈၉
(၁၁)	ဝေဖန်လို့ လေကန်ရင်း စေးသွားခဲ့သော ရုပ်ရှင်	၉၉
(၁၂)	ရုပ်ရှင်များနဲ့အတူ ပျောက်ဆုံးလို့သွားခဲ့တဲ့ မိသားစုများ	၁၀၇
(၁၃)	မြန်မာ့မြန်မာ့ရုပ်ရှင် ဘာကြောင့်လူမဝင်	၁၁၁
(၁၄)	ရှေးဟောင်း နှောင်းမြစ်	၁၁၉

(၁)

ရုပ်ရှင်ရုံ

“ဓာတ်ရှင်=ဘိုင်စကုတ်=ပစ်ချာ ဘယ်လိုခေါ်ခေါ် တကယ်တော့ ရုပ်ရှင်”

တစ်ရက် ကျွန်တော် နန်းရှေ့ဘက်က ပြန်လာတော့ မင်္ဂလာ တံတား မီးပွိုင့်မှာမီးနီမိလို့ ခဏ ရပ်စောင့်နေရပါတယ်။ အဲဒီအချိန် လမ်း ဟိုဘက်ခြမ်း ဆိုင်ကယ်နောက်မှာထိုင်နေတဲ့ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်က လှမ်းရယ်ပြတာကို မြင်ရတဲ့အခါ အလိုက်သင့် ပြန်ရယ်ပြလိုက်တော့တာပေါ့။ ပြန်သာ ရယ်ပြလိုက်ပေမဲ့ သူ ဘယ်သူဆိုတာ သေသေချာချာ မမှတ်မိတာက ပြဿနာ။ အမြဲ တွေ့မြင်နေကျမဟုတ်လို့ မမှတ်မိတာလား၊ လူမှားပြီးပဲ နှုတ်ဆက်လိုက်တာလားဆိုတာကို ဝေခွဲမရပေမဲ့ စိတ်ထဲမှာတော့ ရင်းရင်း နှီးနှီး သိနေသလိုလို့။ မီးပွိုင့်စိမ်းသွားလို့ ဆိုင်ကယ်သာ ဆက်ပြီးမောင်းနေ တာ စိတ်ထဲကတော့ ‘သူ ဘယ်သူလဲ’ ဆိုတာ ပြန်စဉ်းစားနေမိပါတယ်။ အသားလေးက ဖြူဖြူ၊ လူက ပိန်ပိန်၊ မျက်နှာလေးက သွယ်သွယ်၊ ပြုံးလိုက်ရင် သွားတက်ကလေးနဲ့။ သွားတက်ကလေးဆိုတာကို သတိရ လိုက်တော့မှ ‘သူ ဘယ်သူလဲ’ ဆိုတာကို မှတ်မိလို့ သွားပါတယ်။ ဝင်းလိုက် ရုပ်ရှင်ရုံနားက စက်ဘီးအပ်လက်ခံတဲ့အိမ်က ကောင်မလေးပေါ့။

အခုတော့ သူလည်း လူလတ်ပိုင်း အသက်အရွယ်။

လွန်ခဲ့သော နှစ်သုံးဆယ်ကျော်ကျော် အဲဒီတုန်းကတော့ ကျွန်တော် တို့ကလည်း လူပျိုပေါက်စ၊ သူကတော့ ကြီးကောင်ဝင်စအရွယ်။ ကျွန်တော် တို့တစ်တွေ ‘ဝင်းလိုက်ရုံ’ မှာ ရုပ်ရှင်ကြည့်တိုင်း ၃၂လမ်းမှာရှိတဲ့ မုတ်ဆိတ် လက်ဖက်ရည်ဆိုင်နဲ့ မျက်နှာချင်းဆိုင်မှာရှိနေတဲ့ သူတို့အိမ်မှာ စက်ဘီး အပ်နေကျ။ အပျိုပေါက်စနအရွယ်ဖြစ်နေတဲ့ သူ့ကိုလည်း မခံချင်အောင် စနေကျ။ သူ့ကို မြင်လိုက်မှ အတိတ်က သတိရစရာတွေ ပေါ်လာပါ တော့တယ်။

အရင်က ရုပ်ရှင်ကြည့်မယ်ဆိုရင် ရုပ်ရှင်ပြမယ့်အချိန်ထက် စော လာပြီး သင်္ချာဆရာကြီး ဦးစောအောင်တို့ ဖွင့်ထားတဲ့ ၃၂လမ်းက မုတ်ဆိတ် လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာထိုင်၊ သူငယ်ချင်းတွေနဲ့ ဟိုအကြောင်းဒီအကြောင်း လေကန် ဝေဖန်ရေးတွေ လုပ်ကြတာပေါ့။ မုတ်ဆိတ်မရှိတော့တဲ့အချိန်ကျ တော့ မန်းမြို့တော်ပေါက်စီဆိုင်မှာ ပြန်ပြောင်းထိုင်ကြသပေါ့။ မုတ်ဆိတ် မပေါ်ခင်ကတော့ မန်းမြို့တော်မှာ ထိုင်ခဲ့ကြတာကိုး။ ပျော်ရွှင်စရာကောင်းတဲ့ အတိတ်ဆိုတာ ပြန်တွေးကြည့်ရင် လွမ်းစရာ။

ဟိုတွေးဒီငေးနဲ့ ၂၆-B လမ်းအတိုင်း အောက်ဘက်ကို ဆင်းချ လာလိုက်တာ အနောက်ကျုံးထောင့်အရောက် လမ်း ၈၀ တရုတ်တန်းဘက်ကို ချိုးကွေ့လိုက်တာနဲ့ နိုင်ငံခြားကားတွေပဲ ပြလေ့ရှိတဲ့ ‘မစိုးရိမ်ရုပ်ရှင်ရုံ’ ရှေ့ကို ရောက်တဲ့အခါ ကျွန်တော့်အကြည့်တွေက လမ်းအနောက်ဘက်ခြမ်း က ဗာဒံပင်အောက်ကို အလိုလို ရောက်သွားပါတယ်။ အနာကြီးရောဂါ သည်တစ်ယောက်ပေမဲ့ တခြားရောဂါသည်တွေလို တောင်းမစားဘဲ ‘အပျင်းပြေ၊ အပျင်းပြေ’ လို့ အော်ရင်း ရုပ်ရှင်လာကြည့်သူတွေရဲ့ စက်ဘီးကို ရုပ်ရှင်တစ်ပွဲစာ စောင့်ပေးတဲ့ ဦးသိန်းမောင်ကြီးရဲ့ အသံကိုတောင်မှ နားထဲ ကြားယောင်မိသလိုလို။ သူက အဲဒီဗာဒံပင်လေးအောက်မှာပဲ အမြဲလိုလို နေပါတယ်။ သူနဲ့ဘေးမှာ ဖွင့်ထားတဲ့ လက်ဖက်သုပ်ဆိုင်လေးကို မြင်မိ ပြန်တော့ ငယ်သူငယ်ချင်း ‘ဘိုဘို’ ကိုပါ သွားသတိရလိုက်မိပါတယ်။

အခုချိန်မှာတော့ မစိုးရိမ်ရုံကလည်း ရုပ်ရှင် မပြတော့ပါဘူး။ ဦးသိန်းမောင်ကြီးရော၊ လက်ဖက်သုပ်ဆိုင်လေးရော၊ ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်း ‘ဘိုဘို’ ပါ မရှိကြတော့ပါဘူး။ ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်း ‘ဘိုဘို’ ဟာ ငယ်စဉ်က စာအလွန်တော်ပေမဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါးသားကောင် ဖြစ်သွားခဲ့ပြီး ကျွဲစွန်းဆိပ်က

ဖောင်တွေပေါ်မှာ အသက်ပျောက်သွားခဲ့သူ။ သူ ရှိစဉ်က မစိုးရိမ်ရုံရှေ့က ဒီလက်ဖက်သုပ်ဆိုင်လေးမှာ သူ့ကို အမြဲ တွေ့နေရတာမို့ သတိရသွားမိတာပါ။ မစိုးရိမ်ရုံ ခေတ်ကောင်းစဉ်ကာလတုန်းကတော့ ဈေးသည်တွေ၊ ရုပ်ရှင်လာကြည့်သူတွေ၊ မှောင်ခိုလက်မှတ်ရောင်းသူတွေနဲ့ အမြဲလိုလို စည်ကားဆူညံ ရှုပ်ထွေးပြီး ပြဿနာပေါင်း သောင်းခြောက်ထောင်ကို အမြဲ မွေးဖွားပေးနေတဲ့ နေရာတစ်ခုပေါ့။ ဒီနေရာတစ်ဝိုက်မှာ ရွှေတိုက်ဝင်းနဲ့ လေလာဝင်းက လူမိုက်တွေ ကြီးစိုးပြီး ရုပ်ရှင်လက်မှတ် မှောင်ခို အရောင်း အဝယ်အလုပ်နဲ့ လက်မှတ်အတွက် အုပ်စုလိုက်ကြီး နေရာဦးထားပြီး တန်းစီ တိုးစားအလုပ်တွေကို လက်ဝါးကြီး အုပ်ထားခဲ့ကြတာပေါ့။ ရုပ်ရှင်ရုံတွေ ပျောက်ကွယ်သွားတဲ့ အခုလို ကာလမျိုးမှာ အဲဒီလူတွေရဲ့ မျိုးဆက်တွေ ဘာတွေများ လုပ်ကိုင်စားနေကြမလဲလို့ မဆီမဆိုင် တွေးမိလိုက်ပါသေး တယ်။

မစိုးရိမ်ရုံနဲ့ မျက်နှာချင်းဆိုင် ရွှေတိုက်ဝင်းထဲမှာ ဟိုးအရင်က ရွှေတိုက်ရုံဆိုတာ ရှိခဲ့ဖူးပါတယ်။ အဲဒီရုံကလည်း မြန်မာကားတွေပြပြီး ကျွန်တော်တို့ငယ်ငယ်က အမြဲကြည့်တဲ့ ရုံတစ်ရုံ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဟိုးလွန်းခဲ့သော ကာလတစ်ခုက ရုပ်ရှင်မပြခင်လေးမှာ ရုံပြိုကျသွားပြီးတဲ့ နောက်ပိုင်း အသစ်ပြန်မဆောက်တော့ပါဘူး။ မန္တလေးမြို့က ရုပ်ရှင်ရုံတွေ ထဲမှာ အစောဆုံး ပျက်စီးသွားတယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ရွှေတိုက်ရုံက ကျွန်တော်တို့အိမ်နဲ့ နီးတဲ့အပြင် မြန်မာကားကောင်းတွေပြတော့ ငယ်ငယ်က အပတ်စဉ် ကြည့်ခဲ့ဖူးတဲ့ ရုပ်ရှင်ရုံလည်း ဖြစ်ခဲ့ဖူးပါတယ်။

မစိုးရိမ်ရုပ်ရှင်ရုံကနေ တရုတ်တန်းလမ်းမကြီးအတိုင်း နည်းနည်း လေး ဆက်သွားလိုက်တာနဲ့ အခုလက်ရှိအချိန်မှာ ကုမ္ပဏီတစ်ခုကို ဂိုဒေါင် အဖြစ် ငှားထားတဲ့ ‘ရွှေနဂါးရုပ်ရှင်ရုံ’ ကို ရောက်သွားပါတယ်။ မြန်မာကား အသစ်ဆို အရင်ဆုံးပြတဲ့ ရုံတစ်ရုံဖြစ်လေတော့ ရုပ်ရှင်ရုံထဲမှာ ချိတ်ထားတဲ့ ပိုစတာတွေကို ငယ်ငယ်တုန်းက ဝင်ဝင်ကြည့်တာကို သတိရမိပါတော့ တာပေါ့။

အရင်တုန်းကဆိုရင် ရုပ်ရှင်ရုံရဲ့ နံရံမှာ မှန်မီရို အသေးစားလေးတွေ ချိတ်ထားပြီး အခုပြနေတဲ့ကားရယ်၊ နောက်ပြမယ့် ကားတွေထဲက ဇာတ်ဝင်ခန်း ဓာတ်ပုံတွေကို ထည့်ထားလေ့ရှိပါတယ်။ ကလေး၊ လူကြီးမရွေး ဒီဓာတ်ပုံ တွေကို တခုတ်တရ ကြည့်ကြတာပေါ့။ ဟိုအရင်က ရုပ်ရှင်ရုံတွေ အလုံ

မပိတ်ခင်ကာလကတော့ ရုပ်ရှင်မကြည့်ဖြစ်ပေမဲ့လည်း ဒီပိုစတာတွေကို ဝင်ပြီး ကြည့်လိုရပါတယ်။ နောက်ပိုင်း လက်မှတ်မှောင်ခိုတွေ ခေတ်စားလာတဲ့ ကာလမှာတော့ ရုပ်ရှင်ရုံ အပြင်ဘက်ကနေ သစ်သားတန်းတွေနဲ့ အသေပိတ်ပြီး တစ်မတ်တန်း၊ ငါးမူးတန်း၊ တစ်ကျပ်တန်း၊ စတာ၊ ဒီစီဆိုပြီး အတန်းတွေ ခွဲထားတဲ့ အပေါက်ရှေ့မှာ သံတိုင်တွေစိုက်ပြီး လူတစ်ယောက် ဝင်သာရုံ တံခါးပေါက်သေးသေးလေးတွေ လုပ်လိုက်ပါတယ်။ ရုပ်ရှင်ကြည့်မယ့်သူတွေက ရုံအပြင်ဘက်မှာတန်းစီပြီး ရုပ်ရှင်ပြခန်း အချိန်မှသာ ရုံဝင်လက်မှတ်ရောင်းတော့မှ ရုံထဲကို ဝင်ရပါတော့တယ်။ ရုပ်ရှင်တစ်ပွဲကြည့်ဖို့အတွက် ရုံအပြင်ဘက်မှာ ခြေထောက်တွေညောင်းနေအောင် ရပ်စောင့်ပြီးမှ ရုပ်ရှင်ကြည့်ခွင့် ရတော့တာပေါ့။ မိုးရွာအစို၊ နေပူအခြောက်နဲ့ ရုပ်ရှင်တစ်ကားကြည့်ဖို့ ဒီလိုအပင်ပန်းခံပြီး ကြည့်ခဲ့ကြရတယ်ဆိုတာကို အခုခေတ်ကလေးတွေသာသိရင် ရယ်ကြမယ်ထင်မိပါရဲ့။ အခုခေတ်ကကိုယ့်အိမ်ထဲမှာတင်၊ ကိုယ့်လက်ကိုင်ဖုန်းထဲမှာတင် ရုပ်ရှင်ကြည့်လိုရတဲ့ ခေတ်ပေကိုး။ ရွှေနဂါးရုံတို့၊ ဝင်းလိုက်ရုံတို့၊ မစိုးရိမ်ရုံတို့က ခြံဝင်းအကျယ်ကြီးထဲမှာဆိုတော့ တခြားရုံတွေထက်စာရင် တန်းစီရတာ နည်းနည်းတော့ အဆင်ပြေပါတယ်။ ခြံနဲ့ဝင်းနဲ့မရှိတဲ့ ရုပ်ရှင်ရုံဆိုရင်တော့ တန်းစီရတာ လမ်းမပေါ်ထိ ရောက်ပါတယ်။

၂၈လမ်း ရောက်တာနဲ့ အောက်ဘက်ကိုကွေ့ပြီး ဆင်းလိုက်မယ်ဆိုရင် ၈၁လမ်းထောင့်ကို ရောက်တာနဲ့ ‘မြို့မရုပ်ရှင်ရုံ’ ကို ရောက်သွားပါမယ်။ ဒီရုံမှာ ကားအသစ်တွေ ချက်ချင်း မတင်ပါဘူး။ ရွှေနဂါးရုံတို့၊ ဘာတို့မှာပြပြီး ဒုတိယပတ်လောက်မှသာ ဒီရုံမှာ တင်ပါတယ်။ ကုလားကားရော မြန်မာကားပါ ပြတဲ့ရုံပါ။ ရုပ်ရှင်ရုံက ခပ်သေးသေးဖြစ်ပြီး ဝင်းလိုက်တို့၊ မစိုးရိမ်တို့၊ ရွှေနဂါးတို့လို ခြံနဲ့ဝင်းနဲ့မရှိတော့ လက်မှတ်တန်းစီတဲ့အခါ လမ်းမပေါ် နေပူကျဲကျဲမှာ တန်းစီရတော့ သိပ်အဆင်မပြေလှပါဘူး။ ဒါကြောင့်လည်း အသန့်ကြိုက်၊ အကောင်းကြိုက်လွန်းတဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့ အဒေါ်အပျိုကြီးတွေ၊ အစ်မတွေက ဒီရုံကို မလွှဲမရှောင်သာမှပဲ ကြည့်ပါတယ်။ ရုံရော၊ နံရော ခပ်စုတ်စုတ်ဆိုတော့ အကောင်းကြိုက်တဲ့သူတွေကတော့ ဒီရုံမှာ လာကြည့်ဖို့ စိတ်မဝင်စား။ အခုအခါမှာတော့ အဆင့်မြင့် ရုပ်ရှင်ရုံ ဖြစ်သွားပြီး လူအကြည့်များတဲ့ မြို့လယ်ရံစာရင်းထဲကို ဝင်သွားပါပြီ။ လက်ရှိမှာတော့ မြန်မာကား၊ ကုလားကားနဲ့ အင်္ဂလိပ်ကားပါ ဒီအဆင့်မြင့်

ရုပ်ရှင်ရုံ

ရုံမှာ ပြပါတယ်။

အဲဒီကနေ အောက်ဘက်ဆင်းပြီး ၈၃လမ်းအတိုင်း တောင်ဘက် တည့်တည့်သွားလိုက်ရင် ၃၁လမ်းထောင့် ရောက်တဲ့အခါ တွေ့ရမှာကတော့ 'မြို့ဂျာနယ်'ရောင်ရုပ်ရှင်ရုံ။ ဟိုအရင်တုန်းကတော့ ရုပ်ရှင်ရုံခေါင်မိုးမှာ တပ်ထား တဲ့ ပန်ကာလေးတွေနဲ့ပဲ အအေးဓာတ်ရအောင် လုပ်ထားလေတော့ နွေအခါ ဆိုရင် ရုပ်ရှင်ကြည့်ရတာ ချွေးထုတ်ခန်းထဲ ဝင်နေရသလိုလို။ အခုတော့ သူကလည်း အရင်လို ပူပူလောင်လောင် မဟုတ်တော့တဲ့ အဆင့်မြင့် အအေးခန်းနဲ့ ရုပ်ရှင်ရုံကြီး ဖြစ်လို့နေပါတယ်။

ဒီရုံကတော့ မြို့မရုံထက်စာရင် လူရော ရုံပါ သန့်တဲ့အတွက် ကြည့်တဲ့သူ များပါတယ်။ ရုံအနေအထားကလည်း သွားလမ်းလာလမ်း ဖြောင့်တဲ့ မန္တလေးမြို့လယ်ကောင်မှာ ရှိနေတော့လည်း ကြည့်သူများတာ ပေါ့လေ။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်ကတော့ အဲဒီရုံက ခပ်သေးသေး လေးလို့ ထင်မိပါတယ်။ ၃၁လမ်းအတိုင်း အောက်ဘက်ဆက်ဆင်းပြီး ၈၄လမ်းရောက်ရင် တောင်ဘက်တစ်ပြသွားလို့ ၃၂လမ်းကို ရောက်တာနဲ့ အရင်က အင်္ဂလိပ်ကားပဲ ပြလေ့ရှိတဲ့ 'ဝင်းလိုက်ရုံ' ကို ရောက်သွားမှာပါ။ ရှေးကနေ ယခုလက်ရှိအချိန်ထိ မန္တလေးမြို့မှာ အကောင်းဆုံးရုံလို့ သတ်မှတ် နိုင်ပါတယ်။ ထိုင်ခုံတွေ သပ်ရပ်တာရော၊ အသံထွက်စနစ်ကောင်းတာရော၊ ခြံနဲ့ဝင်းနဲ့ သပ်သပ်ရပ်ရပ် ရှိတာကြောင့်လည်း ကောင်းသတင်းမွှေးတာပါ။ အင်္ဂလိပ်ကားကို အဓိကထားပြီး တင်တဲ့ရုံ ဖြစ်ပေမဲ့ လူအကြည့်များတဲ့ မြန်မာကားကိုတော့ တစ်ခါတလေ ပြလေ့ရှိပါတယ်။ ပရက်ရှိုးပွဲတွေ ဘာတွေကို နံနက်ပိုင်းမှာ အထူးပွဲအဖြစ် ပြလေ့ရှိတဲ့ ရုံလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ရုံနေရာကလည်း ကျယ်ကျယ်ဝန်းဝန်း၊ မုန့်ရောင်းတဲ့ဆိုင်တွေကလည်း ဣန္ဒြေရရ၊ လာကြည့်တဲ့ လူအများစုကလည်း ခန့်ခန့်သန့်သန့်ဆိုတော့ မန္တလေးမြို့ရဲ့ ကျက်သရေဆောင်ခဲ့တဲ့ နေရာတစ်ခုလို့ပြောရင် ရပါတယ်။

လက်ရှိအချိန်မှာတော့ မြန်မာကားအသစ်တွေပဲ ပြနေတယ် ထင်မိ ပါတယ်။ ကိုယ်တိုင်ကလည်း အရင်လို ရုပ်ရှင်မကြည့်ဖြစ်တော့တဲ့အတွက် ဖြတ်သွားမိတဲ့အချိန်လောက်သာ ငဲ့စောင်းပြီး ကြည့်ဖြစ်တယ်ဆိုတော့ ဘာကားတွေ ပြနေတယ်ဆိုတာကို တကယ် မသိတော့ပါဘူး။

၈၄လမ်းအတိုင်း တောင်ဘက်ဆက်သွားတော့ မြန်မာကား သက်သက်ပဲပြတဲ့ 'တော်ဝင်ရုံ'။ ဒီရုံနဲ့ပတ်သက်ပြီး အမှတ်တရလေးကတော့

ကျော်ဟိန်းရဲ့ ‘ကျီးယောင်ဆောင်သောဒေါင်း’ ပြတုန်းကပေါ့။ ကြည့်ပြီး သူကလည်း စတိတ်ရှိုးခန်းတွေ ဘယ်လိုမိုက်ကြောင်း၊ ကျော်ဟိန်း မိန်းမလို ဝတ်ပြီး သရုပ်ဆောင်တာ ဘယ်လိုပီပြင်ကြောင်း၊ မိုးမိုးမြင့်အောင်ဆိုတဲ့ မင်းသမီးလေးက ဘယ်လိုဆွဲဆောင်မှုရှိကြောင်းတွေ ကြွယ်ကြတော့ မကြည့် ရသေးတဲ့သူတွေကလည်း ကြည့်ချင်လာတာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ လက်မှတ်ရအောင် လုပ်ပေးနိုင်တဲ့သူတွေနဲ့ ကိုယ်ကလည်း မသိ။ တန်းစီတော့လည်း လက်မှတ် မရ။ ခါတိုင်းကားတွေထက် ဈေးပိုကြီးနေတဲ့ မှောင်ခိုလက်မှတ် ဝယ်ကြည့် ရမှာကိုလည်း နှမြောဆိုတော့ အရမ်းကြည့်ချင်ပေမဲ့ အဆင်မပြေ။ နောက် တော့ အဲဒီနားမှာနေတဲ့မိတ်ဆွေက သူ့အိမ်က ကလေးတွေကို မုန့်ဖိုးပေးပြီး တန်းစီခိုင်းမှ လက်မှတ်ရပြီး ကြည့်ခဲ့ရပါတယ်။ ကြည့်ပြီးတော့လည်း စိတ် ကျေနပ်ရတဲ့ ကားတစ်ကား ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ အဲဒီကားထဲမှာ မိုးမိုးမြင့်အောင်ရဲ့ အိညောင့် အိညောင့် အသံလေးကို စတင်ခံစားခဲ့ဖူးရသပေါ့။ အခုတော့ တော်ဝင်ရုပ်ရှင်ရုံဆိုတာ မရှိတော့ပါဘူး။

အနောက်ပြင်ဒေးဝန်းမှာ ရတနာပုံရုံ(ခ)ဒေးဝန်းရုံ၊ ၂၆-ဘီလမ်း ဆိုင်းတန်းမှာ နေပြည်တော်ရုံ(ခ)ဆိုင်းတန်းရုံနဲ့ မြောက်ပြင်ညောင်ပင်ဈေးနား မှာ မျိုးမြင့်ရုံတွေရှိပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ သွားကြည့်လေ့မရှိတဲ့ရုံတွေ ဖြစ်ပါ တယ်။ အဲဒီရုံတွေက မိုးရွာရင် ရေဝင်၊ မီးမှောင်ရင် ကြွက်ဖြတ်ပြေး၊ ခုံတွေက ကြမ်းပိုးကိုက်၊ အတွဲတွေက ကဲလိုက်ဆိုတော့ ကြည့်ရတာ အဆင်မပြေပါဘူး။ ရုပ်ရှင်ရုံအိမ်သာကတော့ လူပေါင်းစုံတဲ့အတွက် ညစ်ပတ် နေတာတော့ သိပ်မထူးဆန်းပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဒီမြို့ပြင်က ရုံတွေက ပိုပြီး ညစ်ပတ်တယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ မျိုးမြင့်ရုံကတော့ လေးငါးခြောက်ခါလောက် ကြည့်ဖူးပေမဲ့ ဒေးဝန်းရုံနဲ့ဆိုင်းတန်းရုံကိုတော့ မကြည့်ဖူးပါဘူး။ ပြောရရင် အဲဒီနှစ်ရုံလုံး ပတ်ဝန်းကျင်မှာ စရိုက်ကြမ်းတဲ့လူတွေ စိုးမိုးတဲ့နေရာဖြစ်ပြီး အမြဲလိုလို ရန်ပွဲတွေရှိနေတော့ မသွားရဲတာကြောင့် မကြည့်ဖြစ်တော့တာ ပါ။ အိမ်နဲ့ဝေးတာကလည်း မကြည့်ဖြစ်တဲ့ အကြောင်းတစ်ခုထဲမှာ ပါပါ တယ်။ အမြဲတမ်း လူစည်ကားနေဖူးခဲ့တဲ့ မန္တလေးအခေါ် ဓာတ်ရှင်ရုံတွေ ရှေ့မှာ ဖြတ်လာခဲ့တော့ ငယ်ငယ်တုန်းက မက်မက်မောမော ကြည့်ခဲ့ရတဲ့ ဓာတ်ရှင်တွေကို ထူးထူးခြားခြားကြီးကို ပြန်သတိရလို့ လာပါတော့တယ်။

ကျွန်တော်တို့ အဘွားတွေ အဒေါ်တွေကတော့ ‘ဓာတ်ရှင်ကြည့် မယ်’ ပညာတတ်တွေ၊ ခေတ်မီတယ်ဆိုတဲ့ အသိုင်းအဝိုင်းက လူများကတော့

ရုပ်ရှင်ရုံ

‘ဘိုင်စကုတ်သွားကြည့်မယ်’၊ ‘ပစ်ချာသွားကြည့်မယ်’၊ ကျွန်တော်တို့ လက်ထက်မှာတော့ ‘ရုပ်ရှင်သွားကြည့်မယ်’ လို့ ပြောတတ်ကြပါတယ်။ ဘယ်လိုပဲပြောပြော ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်လေးတွေ ပြန်တွေးမိရင် စိတ် ချမ်းသာရပါတယ်။ အိမ်ရောက်တော့မှ အမောဖြေရင်း ထိုင်နေကျ ပက်လက် ကုလားထိုင်လေးမှာ ထိုင်မိတဲ့အခါ တွေးလက်စမပြတ်တဲ့ ငယ်ငယ်တုန်းက ကြည့်ခဲ့တဲ့ ရုပ်ရှင်တွေနဲ့ပတ်သက်လို့ အမှတ်တရဖြစ်စရာတွေက တစ် တတန်း စိတ်ထဲမှာ အမျှင်တန်းလို့လာပါတော့တယ်။

(၂)

ငယ်ဘဝနဲ့ရုပ်ရှင်

ကျွန်တော့်ဘဝမှာ ပထမဆုံး သတိရမိတဲ့ ရုပ်ရှင်အကြောင်း ပြောရင် တော့ မန္တလေးသင်္ကြန်အကြောင်း ရိုက်ထားတဲ့ ‘မောင်တို့ချယ်ရီမြေ’ ကိုပဲ ပြောရမယ် ထင်ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော်က သူငယ်တန်း ကျောင်း အပျော်လိုက်တဲ့အချိန်၊ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဆရာမက

“ရုပ်ရှင်ထဲမှာ တီချယ်ပါတယ်၊ သားတို့၊ သွားကြည့်ကြနော်”

လို့ မှာလိုက်တော့ ရုပ်ရှင်လိုက်ပြဖို့ အိမ်ကို ပူဆာတာပေါ့။ အိမ်က လည်း လိုက်ပြပါတယ်။ မင်းသားကတော့ ‘ကြက်တောကြီး’ လို့ ချစ်စနိုး ခေါ်ကြတဲ့ ဝင်းဦး။ ဒါပေမဲ့ ရုပ်ရှင်သာ ပြီးသွားတယ်။ ရေပက်တာ၊ သင်္ကြန် လည်တာ၊ သင်္ကြန်ကတာတွေပဲ တွေ့လိုက်တယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ ဆရာမကို လုံးဝ မမြင်လိုက်ရဘူး။ ဒါနဲ့ နောက်နေ့ ကျောင်းရောက်တော့ ဆရာမကို မေးတာပေါ့။

“တီချယ် ဘယ်နားမှာပါတာလဲ” ဆိုတော့မှ

“မဏ္ဍပ်ပေါ်က ရေသဘင်အဖွဲ့ထဲမှာ ရှေ့ဆုံးတန်းဘယ်ဘက်အစွန် ဆုံးက တီချယ်လေ” တဲ့။

အဲဒီတော့ အိမ်လည်းပြန်ရောက်ရော အဲဒီကားကို ထပ်ကြည့်ချင်

ပါတယ် ပူဆာတော့ ကျောင်းပိတ်ရက်မှာ အစ်ကိုတစ်ယောက်နဲ့ထပ်ပြီး သွားကြည့်၊ တီချယ်ပါတဲ့အခန်းကို သေချာကြည့်ပြီးမှတ်၊ နောက် ကျောင်း ဖွင့်တဲ့ရက်ရောက်တော့ ရုပ်ရှင်ထဲမှာ ဆရာမကိုတွေ့တဲ့အကြောင်း အပြေး အလွှားသွားပြော၊ ဒါလေးကတော့ ရုပ်ရှင်နဲ့ပတ်သက်ရင် ဘဝအစမှာ အမှတ်မိဆုံး ဖြစ်ရပ်လေးပါ။

မောင်တို့ချယ်ရီမြေရုပ်ရှင်ထဲမှာပါတဲ့ အောင်မိုးနဲ့သန်းနွဲ့တို့ရဲ့ ရယ်စရာကောင်းတဲ့ အမူအရာတွေကြောင့် သဘောကျမိခဲ့ပါတယ်။ ငယ် သေးတော့ သူ စကားပြောပုံ ဆိုပုံတွေကို သိပ်နားမလည်ခဲ့ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ယာမြေ၊ ယာမြေဆိုတဲ့ စကားလုံးကိုတော့ ခဏခဏပြောတာကိုတော့ မှတ်မိ နေပါတယ်။ ဇာတ်ဝင်ခန်းတစ်ခုမှာ ကလေးတွေနဲ့ဝင်းဦး အတူတူ ကကြတာ ကို မြင်ရတော့ သဘောကျခဲ့မိတာပေါ့။ နောက်ပြီးတော့ အဲဒီကားထဲမှာ ဝင်းဦး ဝတ်တာစားတာကလည်း တကယ်ကိုမိုက်။ မောင်တို့ချယ်ရီမြေ သီချင်းကို သီဆိုပြီး သရုပ်ဆောင်ကြတဲ့အခန်းမှာ မင်းသားရော မင်းသမီးပါ သိပ်ချောတယ်လို့ အဒေါ်တွေက တသသ ပြောကြလွန်းတာကိုလည်း မှတ်မိနေပါတယ်။ ဝင်းဦးရော ခင်သန်းနုပါ တကယ်ကို ချောကြပါတယ်။

သင်္ကြန်အချိန်အခါမှာ တကယ့် မန္တလေးသင်္ကြန်ကို ရိုက်သွားတာ ဖြစ်လို့ ပိုမို အသက်ဝင်ပါတယ်။ ရုပ်ရှင်ထဲမှာ ခင်သန်းနုက ရုပ်ရှင်မင်းသမီး အဖြစ် သရုပ်ဆောင်ထားပြီး ဝင်းဦးက ရုပ်ရှင်မင်းသမီး ခင်သန်းနုကို သူတို့ယာမြေပွဲအတွက် လာဖိတ်တာပါ။ ဖြစ်ချင်တော့ မင်းသမီးနဲ့သူတို့ တွေ့ခွင့်မရ။ ဒီတော့ ဝင်းဦးက ရုပ်ရှင်မင်းသမီးခင်သန်းနုကို ကြီးကျယ် တယ်လို့ အထင်လွဲနေသူပါ။ ရုပ်ရှင်မင်းသမီးခင်သန်းနုကလည်း မန္တလေး သင်္ကြန်မှာ အရပ်သူတစ်ယောက်လို လွတ်လပ်စွာ လည်ချင်လို့ ခိုးထွက်လာ ရင်း မင်းသားဖြစ်သူ ဝင်းဦးနဲ့တွေ့ကြပြီး သင်္ကြန်မှာ တစ်နေကုန် လျှောက် လည်ကြပေမဲ့ ဝင်းဦးက သူနဲ့အတူ သွားနေသူက ရုပ်ရှင်မင်းသမီးခင်သန်းနု မှန်း မသိပါဘူး။ ဝင်းဦးက နိုင်ငံခြားကနေ ပြန်လာတာမကြာသေးတော့ ခင်သန်းနုက သူ တွေ့ချင်နေတဲ့သူဆိုတာကို လုံးဝမသိ။ မန်းသင်္ကြန်ကို လည်ရင်းပတ်ရင်းနဲ့ပဲ သူတို့နှစ်ယောက် ချစ်သူတွေ ဖြစ်သွားကြပါတယ်။ ညပိုင်းမှာတော့ မန်းသီတာဥယျာဉ်ထဲမှာ သူတို့ ချိန်းတွေ့ကြတာပေါ့။ အဲဒီ ဥယျာဉ်က ကျွန်တော်တို့ အိမ်ကနေတောင် လှမ်းမြင်နေရတော့ မှတ်မိ တာပေါ့။ ကျွန်တော် သိပ်ငယ်သေးတော့ အချစ်အကြောင်းတွေဘာတွေ

ဘယ်သိမလဲပေါ့နော်။ မန္တလေးသင်္ကြန်မှာ လာရိုက်ထားတဲ့ကားဆိုတာ ကိုတော့ သိနေတော့ သဘောကျတာပေါ့။ မန္တလေးသူ၊ မန္တလေးသားတွေက မြို့ချစ်စိတ်ကြီးကြတာ ငယ်ကတည်းကလို့ ဆိုနိုင်ပါရဲ့။

ကျွန်တော် ငယ်ငယ်က မြစ်ငယ်မြို့မှာ တစ်နှစ်လောက် နေလိုက် ရပါသေးတယ်။ မြစ်ငယ်ကို ရောက်စမှာတော့ မန္တလေးကို အရမ်း ပြန်ချင် ပါတယ်။ မန္တလေးမှာတုန်းက အပတ်တိုင်း ရုပ်ရှင်ကြည့်ရပေမဲ့ မြစ်ငယ် ရောက်တော့ ရုပ်ရှင် အရင်လို မကြည့်ရလို့ပါ။ အကာအရံရှိပြီး အမိုးမရှိတဲ့ အားကစားရုံကြီးထဲမှာတော့ တစ်ခါတလေ ရုပ်ရှင်ပြလေ့ရှိပါတယ်။ မိုးရွာ တယ်ဆိုရင်တော့ ပွဲပျက်ပါတယ်။ အဲဒီရုံမှာ ရုပ်ရှင်မပြခင် ဖွင့်နေကျဖြစ်တဲ့ ‘ကေသီန္တယ် အုန်းစက်ပါ ဘုန်းလကျာရဲ့အနားဝယ် ဒီမြိုင်တောင်ခြေလမ်း မောင် ထမ်းခေါ်မယ်’ ဆိုတဲ့ သီချင်းရယ်၊ ‘ကိုယ် မရောက်လာလို့ကွယ် မောရတယ်လို့ ဆိုလာသူရယ်’ ဆိုတဲ့ သီချင်းရယ်ကတော့ စိတ်ထဲမှာ မှတ်မိလို့ နေပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ကလေးတွေ ရုပ်ရှင်ကြည့်ရင် လက်မှတ် မပေးပါဘူး။ ရုံဝင်ခပေးပြီးတာနဲ့ လက်ဖျံပေါ်မှာ တံဆိပ်ထုပေးလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော် တို့မှာ ဒီတံဆိပ်လေး ပျက်သွားမှာစိုးလို့ ကစားတာတောင်မှ စိတ်မဖြောင့် နိုင်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့လည်း ရုပ်ရှင် မပြမချင်း ဝင်လိုက်ထွက်လိုက်လုပ်ပြီး ဆော့နေတတ်ပါတယ်။ ကြာတော့ ရုံပေါက်စောင့်တဲ့ ဦးလေးကြီးက မျက်စေ့ နောက်လာပြီး ဒီတစ်ခါထွက်ရင် ပြန်မဝင်ရတော့ဘူးလို့ ခြောက်လိုက်မှ ဝင်လိုက်ထွက်လိုက်ဇာတ်လမ်းက တစ်ခန်းရပ်ပါတယ်။ သိပ်ငယ်သေးတော့ ဘာကားတွေ ကြည့်ခဲ့ရတယ်ဆိုတာကို မမှတ်မိပေမဲ့ ကောလိပ်ဂျင်နေဝင်း ကားတွေကို အများကြီး ကြည့်ခဲ့ရတာကိုတော့ သတိရမိပါတယ်။ နှစ်တန်း ကျောင်းသားဘဝဆိုတော့ ဘာမှ ထိထိမိမိ မမှတ်မိတော့။

ကျွန်တော် ငယ်ငယ်ကနေခဲ့တဲ့ ၂၅လမ်း သူဌေးတန်းအိမ်က အဖေဘက်က အမျိုးတွေအားလုံး ရုပ်ရှင်ကြိုက်ပါတယ်။ အမေဘက်ကတော့ ရုပ်ရှင်ကြည့်တာ ဝါသနာ မပါကြပါဘူး။ ဒီတော့ ကျွန်တော်ကလည်း အဖေဘက်က အဘွားအိမ်မှာပဲ နေတာများပါတယ်။ အဒေါ်တွေက မြန်မာ ကား၊ အချစ်အလွမ်းကားတွေ၊ ဦးလေးတွေကတော့ စစ်ကားနဲ့အင်္ဂလိပ် ကား။ အဒေါ်တွေကတော့ သွားတိုင်းခေါ်ပါတယ်။ ဦးလေးတွေကတော့ ဇွတ်လိုက်ချင်တယ် ပူဆာမှ ခေါ်တတ်ပါတယ်။ ခပ်ငယ်ငယ်အရွယ်က

(၂၆x၂၇)လမ်းနဲ့ (၈၀x၈၁)လမ်းကြားက ရွှေတိုက်ဝင်းထဲမှာရှိတဲ့ ရွှေတိုက်ရုံမှာ ရုပ်ရှင်သွားကြည့်တယ်ဆိုရင် ရုပ်ရှင်မပြခင်မှာ အသံတုလုပ်တတ်သူတွေက နာမည်ကြီး မင်းသား၊ မင်းသမီးတို့၊ အဆိုတော်တို့ရဲ့ အသံတုတွေ လုပ်ပြလို့ ဧည့်ခံခဲ့ကြတာလည်း မှတ်မိပါသေးတယ်။ အဲဒီအချိန်က အသံတုလုပ်တာ နာမည်ကျော်သူတွေ အများကြီးရှိကြပေမဲ့ ကျွန်တော့်စိတ်ထဲမှာတော့ ‘အသံတု ရဲမြင့်လေး’ တစ်ယောက်ကိုပဲ မှတ်မိပါတော့တယ်။ အများအားဖြင့် ဦးသိန်းမောင်၊ ဦးကျောက်လုံး၊ ထွန်းဝေ၊ ဝင်းဦး၊ မြတ်လေး၊ ဒေါ်မြလေးနဲ့ ကောလိပ်ဂျင်နေဝင်းတို့ အသံတွေကို တုပြတတ်ပါတယ်။ သူတို့တစ်တွေကလည်း ထူးခြားတဲ့ အသံပိုင်ရှင်တွေဖြစ်တဲ့အပြင် ရုပ်ရှင်ထဲမှာ သူတို့ ပြောခဲ့ကြတဲ့ ပြောင်မြောက်တဲ့ စကားလုံးတွေကြောင့်ပါပဲ။ ဥပမာပြောရရင် ဒေါ်မြလေးရဲ့ ‘ပြောကို မပြောချင်တော့ဘူး’ တို့၊ ထွန်းဝေရဲ့ ‘ဟာ၊ မဟုတ်တာ၊ ဒုက္ခပါပဲ’ တို့၊ ကောလိပ်ဂျင်နေဝင်းရဲ့ ‘ဒီကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ပြောရမယ်ဆိုရင်’ ဆိုတဲ့ စကားလုံးတွေပေါ့။ နောက်ပြီး ပေတံလေးကို အသုံးပြုပြီး မြင်းပြေးတဲ့အသံ၊ မြင်းခွာသံတွေ၊ သေနတ်သံတွေ၊ ခွေးသံကြောင်သံတွေ လုပ်ပြတတ်ကြပါသေးတယ်။ ရုပ်ရှင်ကြည့်ပြီးလို့ အိမ်ပြန်ရောက်ရင် သူတို့လို လိုက်လုပ်ကြည့်ရတာ အမောပါပဲ။

ရုပ်ရှင်ပြချိန်မတိုင်ခင်၊ ရုပ်ရှင်ရုံထဲ မဝင်ရသေးခင်အချိန်တွေမှာ ရုပ်ရှင်ရုံက သီချင်းတွေ ဖွင့်ထားတတ်ပါတယ်။ အဲဒီသီချင်းတွေကတော့ ဝင်းဦးရဲ့

‘အို့၊ မေဘရဏီလို ငွေပန်းချီတောင် လက်မှိုင်ချရသကဲ့ မမမိုး’ တို့၊ ‘မီးပုံပွဲမှာ စုကာဝေးကာ အပေါင်းအဖော်များနဲ့ ပျော်ရွှင်ဖွယ်’ တို့၊ ‘ညွန့်ဝင်း’ ရဲ့ ‘ပါးကလေးနီ တအားထွေးမည် ချစ်ရတဲ့သိင်္ဂီ မောင့်သိင်္ဂီ’ တို့၊ ‘အိုး အိုး အိုး အချောတော် ဆိုတော့မယ် အကျော်အမော် ကြားရသူတိုင်း ဘဝင်ချမ်းမြေ့’ ဆိုတဲ့ သီချင်းတွေကတော့ အခုထိ ရင်ထဲမှာ ငြိနေတုန်းပေါ့။ ရုပ်ရှင်ရုံထဲ ရောက်တဲ့အခါမှာတော့ ပြခန်းပြီဆိုရင် ‘တစ်သောင်း ဇေမ္မူပေါ် တောင်းဆုခြေကာရည်မျှော် စည်းစိမ်ဥစ္စာများ ကြွယ်ဝတိုးတက်စေသား’ ဆိုတဲ့ ဝင်းဦးရဲ့ မင်္ဂလာဆုတောင်းသီချင်းနဲ့အတူ အပေါ်ကဖုံးထားတဲ့ ပိတ်ကားလေးက တဖြည်းဖြည်းပွင့်သွားပြီး ‘ယနေ့ကြွလာ မိတ်သဟာချမ်းသာကိုယ်စိတ် မြဲပါစေ’ ဆိုတဲ့ စာတန်းလေးက ရုပ်ရှင်ပြမယ့် ပိတ်ကားပေါ်မှာ မြင်လာရပါတယ်။ သီချင်းဆုံးပြီဆိုရင်တော့ ‘ကမ္ဘာမကြေ’ တီးလုံးနဲ့

အတူ နိုင်ငံတော်အလံလေး လွင့်နေတဲ့ပုံပေါ်လာရင် အားလုံးမတ်တတ်ရပ်လို့ အလေးပြုကြရပါတယ်။ အလေးမပြုရင် တစ်ခါတလေ ရုံစောင့်တွေနဲ့ ပြဿနာတက်တတ်ပါတယ်။ အဲဒါတွေပြီးရင် ကျွန်တော်တို့ခေါ်နေကျ စကားနဲ့ပြောရရင် ‘ထွေလာ’ ထိုးပါတော့တယ်။ နောက်ပြမယ့်ကားထဲက စိတ်ဝင်စားလောက်တာလေးတွေကို ရွေးပြတာပါ။ တစ်ခါတလေတော့လည်း ဗဟိုသတင်းစဉ်၊ တစ်ခါတလေတော့လည်း နိုင်ငံခြားက စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း အကြောင်းတွေပြ။ ပန်းသီးတို့၊ စပျစ်သီးတို့၊ လိမ္မော်သီးတို့ကို ခူးတာတွေများ ပြရင် အားပါးတရ။ အပြင်ကကြည့်နေတဲ့ ကျွန်တော်တို့မှာ သွားရည်များ တောင်ကျလို့။ သွားရည်ကျဆို ဒီအသီးအနှံတွေက အခုခေတ်မှာသာ ပေါများ ပြီး လမ်းဘေးမှာတင် ဝယ်လို့ရနေပေမဲ့ အရင်ခေတ်က ရှားပါးပစ္စည်း သူဌေးစာကိုးဗျ။ ရုပ်ရှင်ကားတွေထဲမှာ သူဌေးအိမ် ရိုက်ပြတဲ့အခန်းဆိုရင် ကော်ဖီသောက်ပြမယ်၊ စားပွဲပေါ်မှာတင်ထားတဲ့ ပလိန်းကိတ်တွေ၊ ဆိတ်သား ပစ်တွေ စားပြမယ်။ ရွှေငှက်ပျောသီး အကြီးကြီးတွေ၊ စပျစ်သီးတွေ၊ ပန်းသီးတွေကို ကြွေပန်းကန်ပြားထဲမှာ ထည့်ပြထားမယ်။ အဲဒီလိုပြရင် ဒါ သူဌေးအိမ်လို့ သဘောပေါက်လိုက်ပေတော့ပဲ။

အခုတောင် မှတ်မိနေသေးတဲ့ ဟာသကားပိုင်းတိုလေးတစ်ခု အကြောင်း ပြောပြချင်ပါသေးတယ်။ ဗဟိုသတင်းစဉ် (နိုင်ငံတော်က စီစဉ် ပြီး ပညာပေးတွေ ရိုက်ပြတဲ့ကားတွေထုတ်တဲ့ဌာန)က ရိုက်ပြတဲ့ ‘နမော် နမဲ့’ ဆိုတဲ့ ပညာပေးဟာသ ဇာတ်လမ်းတိုလေးပါ။ လူတစ်ယောက် ဘာလုပ် လုပ် နမော်နမဲ့ လုပ်ချင်သလိုလုပ်။ အပေါ်ကအံ့ဆွဲကိုဖွင့်၊ ပြန်မပိတ်ဘဲ ထား။ အောက်ဆုံးက အံ့ဆွဲကိုဖွင့်၊ ကြမ်းပြင်ပေါ် ဖင်ချထိုင်ပြီး သူ လိုချင်တဲ့ ပစ္စည်းကိုရှာ။ လိုချင်တာရတော့ အမှတ်တမဲ့ပြန်ထ။ အဲဒီတော့ မပိတ်ဘဲ ထားခဲ့တဲ့ အံ့ဆွဲနဲ့ ခေါင်းနဲ့ဆောင့်။ အိမ်ရှေ့ကပြင်မှာ လက်ဆေးပြီးတဲ့အခါ ဆပ်ပြာကို အဝင်ဝ လှေကားနားချထား၊ အိမ်ပေါ်က ဆင်းလာတဲ့သူက ဆပ်ပြာခဲပေါ်တက်နင်းပြီး ချော်ကျ၊ အိမ်လှေကားတက် သံပြုတ်နေတာကို မပြင်၊ နောက် ဈေးကပြန်လာတဲ့သူက တက်နင်းတော့ ကျိုးကျ။ လူ တစ်ယောက် နမော်နမဲ့ ဖြစ်ကတတ်ဆန်းလုပ်သမျှကြောင့် သူကိုယ်တိုင်ရော တခြားသူများပါ ဒုက္ခရောက်ကြရတာကို ရိုက်ပြထားတဲ့ ရယ်စရာတွေနဲ့ ပညာပေးကားလေးကတော့ အမှတ်ရစရာ၊ သတိပြုစရာ။

ကလေးဘဝကတော့ လူကြီးတွေ ရုပ်ရှင်သွားရင် လိုက်ချင်တာပဲ

ရှိတယ်။ ဘယ်သူပါတယ်၊ ဘယ်ဝါပါတယ်လည်း မသိ၊ ဇာတ်လမ်း အကြောင်းလည်း မသိ၊ ဘာကားမှန်းလည်း မသိ။ သီချင်းတွေကို အော်လံနဲ့ ဖွင့်လို့ ရုပ်ရှင်ကြော်ငြာလာဝေတဲ့ မြင်းလည်းနောက်၊ မော်တော်ကားနောက် အပြေးအလွှားလိုက်ပြီး ကြော်ငြာစာရွက်ကို မရရအောင် လုကောက်၊ မတတ်တတ်နဲ့ စာလုံးပေါင်းဖတ်၊ အဘွားတွေ၊ အဒေါ်တွေကို ကြော်ငြာ စာရွက်လိုက်ပြ၊ “သွားကြည့်ရင် လိုက်မှာနော်” ဆိုတာကို “အေးပါ” လို့ မဖြေမချင်း တတွတ်တွတ် နားပူတာ ကျွန်တော့်ရဲ့ငယ်ကျင့်ပေါ့။ အိမ်က အဒေါ်တွေက နေ့ဘက်မှာ အလုပ်ကိုယ်စီရှိကြတော့ ရုပ်ရှင်ကြည့်ရင် အများ အားဖြင့် ညပွဲကြည့်ကြတာ များပါတယ်။ ညပွဲဆိုတာ ညကိုးနာရီမှပြ သန်းခေါင်နားကပ်မှ အိမ်ပြန်ရောက်ပါတယ်။ ကလေးဆိုတော့လည်း အိပ်ရေး ပျက်မှာစိုးတော့ လူကြီးတွေက မခေါ်ချင်။ ကျွန်တော်ကလည်း ဇွတ်လိုက် ချင်။ နောက်ဆုံးတော့ မနိုင်စိန်လေး ကျွန်တော့်ကို သူတို့ ခေါ်ကြရတာပါပဲ။

ရုပ်ရှင်သွားကြည့်ကြတာလည်း အိမ်နီးနားချင်းတွေနဲ့ တစ်စုတစ်ဝေး ကြီး လမ်းလျှောက်သွားကြတာပါ။ သွားကြည့်တဲ့ ရုံကလည်း အိမ်နဲ့ သိပ် မဝေးတဲ့ ရွှေနဂါးရုပ်ရှင်ရုံပဲ အကြည့်များတာဆိုတော့ အညောင်းပြေအညာပြေ လမ်းလျှောက်သွားခဲ့ကြတာ ပျော်စရာကြီးပါပဲ။ အသွားမှာတော့ မကြည့်ရ သေးခင်က သူများပြောတာတွေ၊ စာစောင်ထဲပါတာတွေကိုပြော။ ရုပ်ရှင် ကြည့်ပြီးလို့ အပြန်မှာတော့ ကိုယ့်စိတ်ထဲ ခံစားကြရတဲ့ ကျေနပ်တာတွေ၊ မကျေနပ်တာတွေကို အပြန်အလှန်ပြောနဲ့ မမောနိုင် မပန်းနိုင်ပါပဲ။ အခု အချိန်မှာတော့ ဒီလို လွတ်လပ်စွာနေခဲ့ရတဲ့ ခံစားမှုတွေ ပျောက်ဆုံးလို့ သွားပါပြီ။

ငယ်ငယ်က ကြည့်ခဲ့ရတဲ့ ရုပ်ရှင်တွေကို ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်တွေ၊ ဘယ်သူတွေပါတယ်၊ ဘယ်သူက ဒါရှိက်တာ၊ ဘယ်တုန်းက ပြခဲ့တာတွေ ကတော့ စာအုပ်တွေ ပြန်ရှာဖတ်ရင် အလွယ်တကူ တွေ့နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ်သုံးလေးဆယ်က ကြည့်ခဲ့ရတဲ့ ရုပ်ရှင်တွေထဲက ဇာတ်ကွက်တချို့က စာအုပ်လွန်စရာမလိုဘဲ အခုချိန်ထိ ရင်ထဲမှာ ခိုအောင်း ဆဲ၊ မှတ်မိနေဆဲ ရှိနေတာကတော့ အံ့ဩစရာ။ “နှစ်တွေ ဒီလောက် ကြာတာတောင် ဘာကြောင့်များ မှတ်မိနေသလဲ” လို့မေးရင် “ကြိုက်လို့ ပေါ့” ဆိုတာကလွဲလို့ ဖြေစရာ မရှိပါဘူး။ အဲဒီလို မှတ်မိနေရခြင်းကတော့ သရုပ်ဆောင်သူရဲ့ အနုပညာမြားချက် စူးဝင်သွားတာလို့ တင်စားချင်ပါ

တယ်။ ဟိုးအရင်ခေတ်က လူတွေက ရုပ်ရှင်အလုပ်ကို လုပ်ကြတယ်ဆိုတာ ငွေကြေးအတွက် သက်သက်မဟုတ်ဘဲ ဝါသနာဆိုတာကြီးကို အရင်းခံပြီး လုပ်ခဲ့ကြတာပါ။ နောင် အခုခေတ်လို အပြိုင်အဆိုင်ကြီးမားတဲ့ ခေတ်ကာလ မဟုတ်တော့ ဘယ်အရာကိုမဆို ဖုတ်ပူမီးတိုက် ဖန်တီးဖို့ မလိုပါဘူး။ ကိုယ့်အနုပညာတစ်ရပ်ကို စိတ်တိုင်းကျ အချိန်ယူပြီး ဖန်တီးနိုင်ခွင့်တွေ ရှိကြပါတယ်။ ကုန်ကျစရိတ်အတွက်လည်း အခုခေတ်လို အရမ်းကြီး ပေသီး ခေါက်စရာမလိုဘဲ ကိုယ်ဖန်တီးတဲ့ အနုပညာလေး ကောင်းဖို့အတွက် ငွေကို ချွေတာစရာ မလိုပါဘူး။

နောက်ပြီး ဒါရိုက်တာနဲ့မင်းသား၊ မင်းသမီး သရုပ်ဆောင်တွေ ကြားမှာ အပြန်အလှန် လေးစားမှုရှိကြတဲ့အတွက် လုပ်ငန်းတစ်ခုလုပ်ရာမှာ ပိုမိုကောင်းမွန်တဲ့ ရလဒ်တွေ ရခဲ့ကြတာက ငြင်းမရတဲ့အချက်ပါ။ နောက် တစ်ချက်က နည်းပညာ မတိုးတက်သေးတဲ့ကာလဖြစ်တော့ ရုပ်ရှင်ရိုက်တဲ့ အခါ အားလုံး တစ်စုတစ်ဝေးတည်း စုပြီးလုပ်ကြရတာကြောင့် အခုခေတ်လို တစ်ယောက်တကွဲစီ ဖန်တီးကြရတာထက်စာရင် အနုပညာဈာန်ဝင်စားမှု အရှိန်အဟုန်ရဲ့ အရှိန်က ပိုမြင့်မားလာပြီး ကောင်းမွန်တဲ့ အနုပညာတွေ ထွက်ပေါ်လာတယ်လို့ ထင်မိပါတယ်။

(၃)

ရင်ထဲမှာ မသိပဲ သိမ်းထားမိသော

ကျွန်တော် မှတ်မိတာလေးတွေကို စားမြုံ့ပြန်ရမယ်ဆိုရင်တော့ တစ်နှစ် ကျွန်တော်တို့မိသားစု ရန်ကုန်ရောက်နေတာက စရမယ် ထင်ပါရဲ့။ အဲဒီအချိန် ရန်ကုန်မှာ ရုပ်ရှင်ရွှေရတု ကျင်းပတဲ့အချိန်နဲ့ ဆုံနေတော့ ရှေးဟောင်းကားတွေ ပြန်ပြနေပါတယ်။ ရောက်တုန်းရောက်ခိုက် ကြုံရခဲ တယ်ဆိုပြီး ကျွန်တော်တို့မိသားစုလိုက် ရုပ်ရှင်သွားကြည့်ကြပါတယ်။ ပထမဆုံးကြည့်ရတဲ့ကားကတော့ ‘မြဂနိုင်’ ဆိုတဲ့ မြန်မာတာဇ်ကားပါ။ တာဇ် ကားလို့ ပြောရတာက မင်းသားက သစ်ပင်ပေါ်တက်လိုက်၊ နွယ်ပင်တွေ ခိုစီးလိုက်၊ ကျွမ်းတွေထိုးပြလိုက် လုပ်နေလို့ပါ။ ဘယ်ရုံမှာ သွားကြည့်ကြ တယ်ဆိုတာကို မမှတ်မိတော့ပေမဲ့ မှတ်မိနေတာကတော့ မင်းသားချစ်ဆွေ ရယ်၊ စိုင်းတင်ရယ်က ဆင်စီးရင်း မယ်ဒလင်တီးပြီး လာနေတဲ့အခါမှာ မင်းသမီးမြင့်မြင့်က သစ်ပင်ပေါ်မှာတက်ပြီး သစ်ကိုင်းတစ်ခုပေါ်မှာ ခြေထောက်နှစ်ချောင်းကို လွှဲလွှဲပြီး သီချင်းဆိုနေတဲ့ အခန်းတစ်ခန်း ပါပါတယ်။ အဲဒါကိုမြင်တော့ ကျွန်တော်က “ဟိုမှာ ထဘီလန်တော့မယ်” လို့ အကျယ် ကြီး ထအော်လိုက်တဲ့အခါ အဒေါ်က ခေါင်းကို ဒေါက်ခနဲနေအောင် ဆော် ထည့်လိုက်တာ ခံလိုက်ရတာပေါ့။ ခဏလည်းနေရော မင်းသားက နွယ်ကြိုး

တွေ ခိုစီးပြီး မင်းသမီးရှိတဲ့ဆီကိုသွား၊ မင်းသမီးက သစ်ကိုင်းတွေပေါ် ထွက်ပြေး၊ မင်းသားကလိုက်နဲ့ သိပ်ကြိုက်ခဲ့ရတာပေါ့။ ကလေးဘဝမှာတော့ သဘာဝကျခြင်း၊ မကျခြင်းက အဓိက မဟုတ်ပါဘူး။ ကြည့်လို့ကောင်းနေဖို့ပဲ လိုတာပါ။ သစ်ပင်ပေါ်ကဆင်းလာတဲ့ မြွေကြီးက မင်းသမီးကို ပတ်ထားတာကို မြင်ရတော့ ရင်တမမ၊ မင်းသားက မြွေကြီးကို ဖယ်နေတာကို ကြည့်နေရင်းနဲ့ ဖင်တကြွကြွ။ ဖိုက်တင်တွေ ချကြတာကလည်း မြန်မြန်ကြီးဆိုတော့ ကာတွန်းကား ကြည့်နေရသလိုလို။ အသံတိတ်ကားဆိုတော့ တချို့သော အခန်းတွေမှာ စာတန်းထိုးတာကို စာလုံးပေါင်းပြီး လိုက်ဖတ်ရတာကလည်း မော့ပါ။ အဲဒီကားထဲမှာ သဘောအကျဆုံးကတော့ မီးပုံးပျံစီးခါနီးမှာ ခေါင်းပေါင်းတွေဘာတွေနဲ့ ဂိုက်ပေးနေတဲ့သူကို တွန်းဖယ်ပြီး မီးပုံးပျံပေါ် တက်စီးသွားတဲ့ မင်းသားကိုပါ။ မီးပုံးပျံကြီး မိုးပေါ်တက်သွားတဲ့ အခန်းမှာ လက်ခုပ်တွေတီးရတာ လက်တွေတောင် နာလို့ပေါ့။ နောက်မှ သိရတာက ခေါင်းပေါင်းနဲ့လူက မြန်မာ့သူရဲကောင်း မီးပုံးပျံဦးကျော်ရင်နဲ့ မင်းသားက လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲမှာ တစ်တပ်တစ်အားနဲ့ ပါခဲ့တဲ့ ရဲခေါင် ချစ်ဆွေဆိုတာကိုပါ။

တကယ်ပြောရင်တော့ ဒီကားက အသံတိတ်ခေတ်က စာတန်းထိုးတဲ့ ရုပ်ရှင်ကားတွေပါ။ အဲဒီကားတွေကတော့ ရှေးကားဖြစ်တဲ့အတွက် ပြောတာဆိုတာ သရုပ်ဆောင်ကြတာတွေက ရယ်စရာကြီးပါပဲ။ မင်းသားကလည်း မိတ်ကပ်တွေ ဖွေးနေအောင် လိမ်းထားတာ သိသာလွန်းလို့ ရယ်ချင်ပေမဲ့ ဆိုင်ကယ်စီးတာတွေ၊ ဒိုင်ဗင်တွေထိုး ကျွမ်းတွေပစ်ပြတာကိုတော့ သဘောကျပါတယ်။ အဲဒီကားထဲမှာ အသက်ကြီးပု လူသေးသေး စိုင်တင်ကတော့ ကျွန်တော့်အတွက် အထူးအဆန်းပါပဲ။ ကြုံကြုံလို ပြန်ကြည့်ခွင့်ရတယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။

မြန်မာ့ရုပ်ရှင်ပထမခေတ်က နာမည်ကြီး လူကြိုက်များခဲ့တဲ့ လူအပြောများတဲ့ မင်းသားကြီးခင်မောင်ရင်ရဲ့ ဗိုလ်အောင်ဒင်တို့၊ ဆရာကြီးဦးသုခရဲ့ ဘဝသံသရာတို့၊ မေသစ်ရဲ့ နာမည်ကျော် ပေါက်စီ၊ မယ်သုံလို့ အမည်တွင်ခဲ့တဲ့ ဂုဏ်ရည်မတူတို့၊ မင်းသားကြီးခင်မောင်ရဲ့ ဖာတလုံးခေါင်းကျားဆိုတဲ့ကားတွေတို့၊ ကြည်ကြည်ငွေးရဲ့ နာမည်ကျော် ရတနာပုံဇာတ်ကားတို့၊ ပြည်လှဖေရဲ့ စောင်းတော်ရှင်တို့၊ ကားတွေက ငယ်ငယ်က မကြည့်ခဲ့ရပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ မန္တလေးဂုဏ်ဆောင် အဆိုတော် မင်းသမီးကြီး

ဒေါ်မေရှင်တို့၊ အဝမ်းတင်မောင်တို့ရဲ့ နာမည်ကျော်ရုပ်ရှင်တွေကို စာအုပ်တွေထဲမှာ ဖတ်ဖူးတာရယ်၊ လူကြီးတွေက တသသနဲ့ ပြန်ပြောတာလို့သာ ကြားဖူးလို့ သိနေခဲ့ပေမဲ့ ရုပ်ရှင်ရုံမှာ ကြည့်ခွင့်မကြုံခဲ့ရ။

နောက်ပိုင်း အသက်အရွယ်ရတဲ့အချိန်မှာ မြန်မာ့ရုပ်မြင်သံကြားကနေ ပြန်ပြတာကို ကြည့်ရတဲ့အခါ ခေတ်အဟပ်ကွာသွားလို့၊ စကားပြောတဲ့ လေယူလေသိမ်းတွေက လေးလေးကြီးဖြစ်နေပေမဲ့ သူတို့ရဲ့ သရုပ်ဆောင်ပုံတွေက တကယ့်ကို အသက်ပါလှ သဘာဝကျလှပါတယ်။ ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက် ဇာတ်အိမ် ခိုင်မာလှပါတယ်။ အခုခေတ်လို ပြီးစလွယ်ရိုက်တာတွေနဲ့ ယှဉ်ကြည့်မိတော့ ရုပ်ရှင်ကို လူတွေမကြည့်ကြတာ ဘာကြောင့်လဲဆိုတဲ့ အဖြေက အလိုလိုရပြီးသား ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း ရှေးလူတွေက သူတို့ကြည့်ခဲ့ဖူးတဲ့ ရုပ်ရှင်တွေအကြောင်းကို တသသ ပြောနေကြတာဆိုတာကို လက်ခံလိုက်ရပါတယ်။ ဒါကတော့ ကျွန်တော့်ရဲ့ တစ်ကိုယ်တော် ခံစားချက်ပါ။ ကျွန်တော့် ငယ်ဘဝမှာ ကြည့်ခဲ့ရတဲ့ ရုပ်ရှင်တွေထဲက မှတ်မိနေတဲ့ အကွက်ကလေးတွေကိုတော့ နောက်ကြောင်းပြန်ပြီး ပြောပြချင်ပါသေးရဲ့။

နိုင်ငံခြားဘောလုံးပြိုင်ပွဲတွေထဲက အကောင်းဆုံးအကွက်လေးတွေကို ရွေးချယ်ပြတတ်သလို ကျွန်တော်ကလည်း ကျွန်တော့်ရင်ထဲမှာ ငြိနေတဲ့ ရုပ်ရှင်တွေထဲက အပိုင်းအစတွေကိုထုတ်ပြီး ဟိုက်လိုက် လုပ်ပြချင်ပါသေးတယ်။ ‘ကြက်ညီနောင် ရေဝယ်မျှောစေ မြကြောရယ်တဲ့ ရွှေမင်းဝံတောင် လွဲတော့မရှောင် အာကာဘောင်’ ဆိုတဲ့ သီချင်းလေးကို ဝင်းဦးက ဆိုပါတယ်။ ဒီသီချင်းလေးကို ဆိုတဲ့နေရာကတော့ ခပ်ဆန်းဆန်း။ အိမ်ထပ်ခိုးရဲ့ အပေါ်ထပ်ပြတင်းပေါက်နားမှာ အဖီလေးချထားတဲ့ ခေါင်မိုးပေါ်မှာ လသာသာ ညလေးမှာ ‘ကြက်ညီနောင်’ သီချင်းလေးကိုဆိုပြီး ချစ်သူကို လွမ်းပြတာပေါ့။

အဲဒီရုပ်ရှင်ကားလည်း ပြပြီးရော ကျွန်တော်တို့ ဦးလေးတွေ၊ အစ်ကိုကြီးတွေ အရူးထကြပုံက လက်လန်ပါတယ်။ အိမ်အပေါ်ထပ်မှာ အဖီမရှိတဲ့သူတွေကလည်း အဖီတွေထိုးလို့ အဲဒီပေါ်တက်ပြီး ဝင်းဦးစတိုင် ဖမ်းကြပါတယ်။ ရယ်စရာပြောရရင် သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်ရဲ့ အစ်ကိုကတော့ အဖီပေါ်ကနေချော်ပြီး ပြုတ်ကျလို့ ခြေထောက်ကျိုးသွားခဲ့ဖူးပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဦးလေးတွေ၊ အစ်ကိုကြီးတွေက ဝင်းဦးကို အတုခိုးပြီး အလေးမကြ၊ လက်မောင်းကြွက်သားတွေကို မြင်ရအောင်

စပိုရှပ်ဝတ်ကြ၊ အမောက်တွေထောင်ကြ၊ နှုတ်ခမ်းမွှေးတိုနဲ့နဲ့လေးတွေ ထားကြနဲ့၊ ခေတ်ရဲ့ရေစီးတစ်ခုပေါ်မှာ စီးမျောခဲ့ကြတာကို မြင်တွေ့ခဲ့ရဖူးပါတယ်။ ဝင်းဦးကတော့ မြန်မာမင်းသားတွေထဲမှာ ထူးထူးဆန်းဆန်းလေးတွေ လုပ်ပြတတ်တဲ့သူ၊ ခေတ်ရှေ့ပြေးသူလို့ ထင်ပါတယ်။ ဝင်းဦးရဲ့ နာမည်ကြီး ကားတစ်ကားဖြစ်တဲ့ ဗိမ္ဗိသာရဇာတ်ကားထဲမှာတော့ ဒေဝဒတ်က ပညာပြတဲ့အခန်းမှာ စပါးကြီးမြွေတွေကို ကိုယ်ပေါ်မှာတင်ပြီး ရိုက်တဲ့အခန်းပါပါတယ်။ ကြည့်ရတာ အတော်အူယားစရာ ကောင်းပါတယ်။ နောက်အဲဒီကားထဲမှာ အဇာတသတ်မင်းသားရဲ့အဖေက အေဝမ်းဦးတင်မောင်ပါ။ ကလေးတုန်းကတော့ ရွှေမန်းတင်မောင်ကိုပဲ သိတာကိုး။ ရုပ်ရှင်ကြည့်နေရင်း အဒေါ်တွေကို ‘ရွှေမန်းတင်မောင်က ရုပ်ပြောင်းသွားတယ်နော်’ လို့ ပြောတော့ ဝိုင်းအဟားခံရတာကိုတော့ မှတ်မိလို့နေပါတယ်။ ဝင်းဦး ကားထဲကဆိုရင် ခပ်ငယ်ငယ်က ကြည့်တဲ့ကားထဲမှာ မှတ်မိနေတာကတော့ ‘လှေကြီးတစ်စင်း ကမ်းသို့ဆိုက်ခါဝင် လှေဦးတွင် သဏ္ဌာန်ထူးတစ်ခုမြင် အစုံသော နှလုံးသား အချစ်မြားစူးသည့်အသွင်’ ဆိုတဲ့ ‘မပြီးသေးသော ပန်းချီကား’ သီချင်းပါတဲ့ ‘ဆောင်းအိပ်မက်’ ဇာတ်ကားပါပဲ။ လူတစ်ယောက်ထဲကနေ စိတ်နှစ်ခွဲဖြစ်နေတဲ့ စိတ္တဇကားပေါ့။ လူငယ်လေးတစ်ယောက်ကို နောက်ထပ်တစ်ယောက်က အမိန့်ပေးပြီး ခိုင်းတာကို လိုက်လုပ်တဲ့ကားပါ။ ရထားမှောက်တဲ့အထဲမှာ ပါသွားပြီး သေသွားပြီလို့ လက်ခံထားတဲ့ ခပ်ဆိုးဆိုး ဇနီးဖြစ်သူက သူ နောက်အိမ်ထောင်ပြုမယ်ဆိုတဲ့အချိန်မှာ ပြန်ရောက်လာပါတယ်။ မင်းသမီးက အေးအေးသင်းပါ။ စကားတွေ အပြန်အလှန်ပြောကြရင်း သူ့ကိုယ်ပွားက အမိန့်ပေးလာတာနဲ့ သူက စိတ်ဖောက်ပြန်ပြီး မင်းသမီးကို သတ်လိုက်ပါတယ်။ လူသတ်ပြီး သေတ္တာထဲ ထည့်ထားတော့တာပေါ့။ နောက်တော့ သူ့ကို ဆေးကုပေးနေတဲ့ ဗိုလ်ဗကိုနဲ့ စကားပြောနေချိန် မင်းသမီးတင်တင်အေးက အဲဒီသေတ္တာကြီးကိုလဲ ဖွင့်လိုက်ရောက် အဲဒီထဲက လက်ကြီးတစ်ဖက် ထွက်လာတာကို မြင်တဲ့အခါ အရမ်းကို ကြောက်ခဲ့ရတာလေ။ ကြောက်တာမှ ည ပြန်တွေးမိရင် အိပ်လို့မပျော်တဲ့ထိအောင်ပါပဲ။ အဲဒီကားကို ကြည့်ပြီးတဲ့အခါ ကျွန်တော်တို့ သူငယ်ချင်းတွေ ကစားတဲ့အခါ တစ်ယောက်က ဆရာဝန်လုပ်၊ တစ်ယောက်က လူနာလုပ်ပြီး “မင်းကို ငါ စိတ်ညှို့လိုက်ပြီ၊ ဟော၊ မင်း အိပ်သွားပြီ၊ ပြောစမ်း၊ မင်းဘာတွေ ဖြစ်ခဲ့လဲပြောစမ်း” ဆိုပြီး ကစားကြတာပါ။ ကျွန်တော့် ငယ်ဘဝကို

အလွမ်းမိုးနိုင်ဆုံးသော မင်းသားကတော့ ဝင်းဦးဆိုတာ အသေအချာ။

နောက် ငယ်ငယ်က ကြည့်ရတဲ့အထဲမှာ သန်းနွဲ့ရယ်၊ သာဆန်းရယ် ပါတဲ့ စုံထောက်ကြီးဦးရှံစားနဲ့ဦးဒိန်းဒေါင်ကားတွေကတော့ ကာတွန်းအောင်ရှိန် ရဲ့ ကာတွန်းကနေ ဟာသရုပ်ရှင် ဖြစ်လာတဲ့အခါ ကျွန်တော်တို့ကလေးများ အကြိုက်ပေါ့။ အဲဒီအချိန်က ခေတ်စားတဲ့ နိုင်ငံခြားက တာဇ်ကားတွေကို ပုံတူယူပြီး ရိုက်ထားတဲ့ ဇာတ်ကားတွေထဲက လူရိုင်းတွေ စကားပြောခန်းမှာ စကားလုံးတွေကို ပြောင်းပြန်လှန်ပြောကြတာကိုလည်း အဟုတ်ကြီးမှတ်လို့ ပါပဲ။ ကြာဇ်အုန်းမောင်ပါဝင်တဲ့ အဲဒီတာဇ်ကားတွေထဲက လူရိုင်းတွေ စကား ပြောကြတာကို တကယ့်လူရိုင်းစကားလို့ပဲ ထင်နေမိခဲ့ပါတယ်။ စကားလိန် တွေနဲ့ ပြောကြတယ်ဆိုတာကို သိသွားတဲ့အခါ ညီအစ်ကိုတစ်တွေ စကား ပြောရင် ရုပ်ရှင်ထဲကလို စကားကို ပြောင်းပြန်လှန်ပြီး ပြောကြလွန်းလို့ လူကြီးတွေက တားယူရတဲ့အထိပါပဲ။ လူကြီးတွေ ဆူမှ၊ ငေါက်မှပဲ ပုံမှန် အတိုင်း ပြောကြပါတော့တယ်။

သန်းနွဲ့က အဓိက သရုပ်ဆောင်အဖြစ်ပါတဲ့ ‘ကဲ မယုံချင်နေ၊’ ‘ဘာလိုလို’ ဆိုတဲ့ ကားတွေဆိုရင်လည်း သဘာဝကျတာ၊ မကျတာ အပထား၊ သန်းနွဲ့လုပ်လို့ ကမောက်ကမ ဖြစ်ကုန်တာတွေကို ကြည့်ရတဲ့အခါ တဝါးဝါး တဟားဟား၊ ကလေးဘဝဆိုတော့ အတော်လေးရယ်ရ၊ နှစ်သက်ရပါတယ်။ သာဓုနဲ့မြတ်မွန်ရဲ့ ‘ကကြီးရေက’ ကို ကြည့်ဖူးမေပဲ မခံစားတတ်သေးတဲ့ အရွယ်ဖြစ်နေတော့ ဇာတ်ရဲ့ရည်ရွယ်ချက်ကို ရေလည်အောင် မသိခဲ့ပါဘူး။ ထွန်းဝေတို့၊ စာရေးဆရာသော်တာဆွေတို့၊ မြတ်မွန်တို့ပါတဲ့ ဖတ်စိကလပ် ဆိုတဲ့ကားကတော့ ဆင်းရဲတဲ့မိသားစုက ဖတ်စိကလပ်လို့ခေါ်တဲ့ အထူးတန်း ကနေ ကြည့်ရမယ့် ရုပ်ရှင်လက်မှတ်ကို မေတ္တာလက်ဆောင် ရလိုက်တာကနေ စပြီး သူတို့ကို လူအထင်အမြင် မသေးရလေအောင် လုပ်ရင်းကနေ ကမောက်ကမ ဖြစ်တာတွေကို ရိုက်ပြထားတဲ့ ရုပ်ရှင်ပါပဲ။ ငှားဝတ်သွားတဲ့ အင်္ကျီပြဲသွားတာတို့၊ လူမမြင်အောင် သိမ်းထားတဲ့ ဖိနပ်အဟောင်း ပျောက် သွားတာတို့၊ အကြွေးအလွန်သန်သူအဖြစ် သရုပ်ဆောင်တဲ့ မေနွဲ့ရဲ့ ရေခဲ သေတ္တာကို အကြောင်းပြပြီး ဟိတ်ဟန်ထုတ်တာတွေ လူလာတိုင်း ကြွားရ တာတွေက အမှတ်ရစရာ။ သော်တာဆွေ အရက်သောက်ခါနီး စိတ်တိုပြီး ဝက်အူချောင်းအစိမ်းကို စားတာတွေ၊ အိမ်ရဲ့ ကုန်ကျစရိတ်တွေများအောင် ဖန်တီးပေးခဲ့တဲ့ ရေခဲသေတ္တာကြီးကို ကန်ပစ်တာတွေကိုတော့ ခုထိ သတိရ

နေဆဲပါပဲ။ ငယ်ငယ်တုန်းကတော့ ရယ်စရာလို့ ထင်မိခဲ့ပေမဲ့ နည်းနည်း ကြီးလာတဲ့အခါ အဲဒီရုပ်ရှင်အကြောင်းကို ပြန်စဉ်းစားမိတဲ့အချိန်မှာတော့ လူတန်းစား ကွာခြားချက်တွေဘာတွေနဲ့ ခပ်မြင့်မြင့်ကြီး တွေးမိလာပြန် ပါတယ်။ အဲဒီကားထဲက မြတ်မွန်ရဲ့ ရိုးရိုးအာ အိမ်ထောင်သည်အဖြစ် သရုပ်ဆောင်ပုံကလည်း ချစ်စရာကောင်းလွန်းပြန်ပါတယ်။

‘သွေးနဲ့ချွေးနဲ့ရင်းသည့်မြေ’ ဆိုတဲ့ကားက လယ်ယာမြေစနစ်နဲ့ လူတန်းစားတိုက်ပွဲအကြောင်းကို ရိုက်ပြခဲ့တဲ့ ကောလိပ်ဂျင်နေဝင်းနဲ့မြတ်လေး ရဲ့ နာမည်ကျော်ကားပါ။ တကယ်စကားပြောကောင်းသူ၊ လေပေါသူ နှစ်ယောက်ဆုံကြတဲ့ ဇာတ်ကားပါပဲ။ မြတ်လေးနဲ့ကောလိပ်ဂျင်တို့နှစ်ယောက် စာသံပေသံ ကာရန်တွေနဘောတွေနဲ့ စကားတွေ အပြန်အလှန်ပြောကြတာ တွေကိုတော့ ငယ်သေးလို့ သိပ်နားမလည်ခဲ့မိပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ထူးထူးခြားခြား မှတ်မိနေတာလေးကတော့ ဇာတ်သိမ်းခါနီးလေးမှာ ကောလိပ်ဂျင်နေဝင်း သေနတ်မှန်တော့ ခြံစည်းရိုးပေါ်မှာ ပဲတွေများပြီး တအိအိနဲ့ လဲကျသွားတာ လေးရယ်၊ ‘နေဝန်းနီနီ ညနေစောင်းတော့ အမေ့ကျောင်းကို သွားကြမယ်’ ဆိုတဲ့ မြင့်မြင့်ခင်ရဲ့ သီချင်းလေးပါပဲ။ ငယ်ငယ်တုန်းကတော့ မြတ်လေးပါတဲ့ ကားဆို မကြိုက်ပါဘူး။ လေတွေပေါလွန်းလို့ပါ။ ဦးလေးတွေကတော့ မြတ်လေးကားဆို အသေကြိုက်ပါတယ်။ စကားပြောတာတွေက မိုက်တယ် လို့ ပြောကြတာပါပဲ။ ကျွန်တော်ကတော့ မြတ်လေးကားဆိုရင် ပျင်းပါတယ်။ အဲဒီတော့ မြတ်လေးကားဆိုရင် လိုက်ပြီးမကြည့်တာ များပါတယ်။ ကြီးလာ တဲ့အခါမှ မြတ်လေးရဲ့ အနုပညာကို နားလည်မိတဲ့အခါမှသာ ငယ်ငယ်က မြတ်လေးပါတဲ့ကားတွေကို မကြည့်ခဲ့မိတာကို နောင်တရမိပါတယ်။ မြတ်လေးရဲ့ ကားထဲမှာ ‘ငို၍ရယ်၍မရသောမျက်နှာ’ ကိုလည်း မှတ်မိနေ ပါတယ်။ မျက်လုံးတစ်ဖက်ကို သားရေပြားနဲ့ပိတ်ပြီး သရုပ်ဆောင်တာက ထူးခြားနေတာကိုး။ ရေတံခွန်အမြင့်ကြီးပေါ်မှာ လူဆိုးတွေနဲ့ ဖိုက်တင်ချ ကြတဲ့ အခန်းကတော့ အသံတယားယား။ အဲဒီနေရာဟာ အနီးစခန်းနားက ဓာတ်တော်ချိုင့်ရေတံခွန်မှာ သွားပြီးရိုက်ထားတယ်ဆိုတာ သိရပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ မန္တလေးက ဆိုင်ကယ်သမားများကြားမှာ အမှတ်ရ စရာ ဇာတ်ကားတစ်ခုရှိခဲ့ပါတယ်။ ‘မောင်မောင်နဲ့သီဂီ’ ဆိုတဲ့ ဇာတ်ကားထဲ မှာ ဝင်းဦး၊ စံရှားတင်တို့နဲ့အတူ မန္တလေးက ဆိုင်ကယ်ချစ်သူတွေနဲ့အတူ ဘီအက်စ်အေဆိုင်ကယ်အစီးရေ အများကြီးနဲ့ ပြင်ဦးလွင်ကို တက်ကြ

ဆင်းကြတာတွေ ရိုက်ပြတာလည်း အဲဒီခေတ်အနေနဲ့တော့ အထူးအဆန်းပေါ့။ အခုခေတ်မှာ ပြင်ဦးလွင်ကို သွားတဲ့လမ်းက အတက်တစ်လမ်း၊ အဆင်းတစ်လမ်းဆိုတော့ တက်ရတာ လွယ်ပါတယ်။ ရှေးခေတ်ကတော့ တောင်ကမ်းပါးယံကို ပတ်ဖောက်ထားတဲ့ လမ်းကျဉ်းကျဉ်းလေးမှာ ဆင်းတာရော၊ တက်တာရော တစ်လမ်းတည်း အသုံးပြုကြတော့ ကားမောင်းတာ၊ ဆိုင်ကယ်စီးတာ တော်ရုံတန်ရုံ ကျွမ်းကျင်ရုံလောက်နဲ့ ပြင်ဦးလွင်ကို မတက်ရဲကြပါဘူး။ အဲဒီကားလည်း ပြုပြီးရော မိန်းမပျိုတော်တော်များများက ခရီးသွားမယ်ဆိုရင် စံရှားတင်စတိုင် မာဖလာလေးနဲ့ပေါ့။ ရုပ်ရှင်တစ်ကားလုံးကို မမှတ်မိပေမဲ့ သရုပ်ဆောင်တဲ့ အခန်းလေးတွေက ရင်ထဲမှာ အခုထိ တင်ကျန်တဲ့ ရုပ်ရှင်ကားတွေကလည်း ကျွန်တော့်စိတ်ထဲမှာ အများကြီးရှိပါရဲ့။ အဲဒီကားတွေထဲက အခုထိ မှတ်မိနေတဲ့ သရုပ်ဆောင်တဲ့အခန်းမှာ မင်းသား သူ့ဇနီးနဲ့ သူ ကွဲတဲ့အချိန်မှာ ဇနီးနဲ့အတူ သားတစ်ယောက်ပါသွားပါတယ်။ သူ့သားနဲ့ ပြန်တွေ့ချိန်မှာတော့ သူက ခြေတစ်ဖက်ပြတ်နေတဲ့ ဒုက္ခိတတစ်ယောက် ဖြစ်နေပါတယ်။ သူ့သားကတော့ သူ့ကို အဖေမှန်း မသိတော့ပါဘူး။ သူကလည်း အဖေဖြစ်တာကို အသိပေးလို့ မဖြစ်နိုင်တဲ့ဘဝပေါ့။ သူ့ဇနီးကလည်း နောက်အိမ်ထောင်နဲ့ အခြေတကျ ဖြစ်နေပါပြီ။ နောက်ဆုံး ဇာတ်သိမ်းခန်းမှာတော့ ပန်းခြံထဲက ခုံတန်းလျားလေးမှာ သူက ထိုင်နေချိန်။ သူ့သားရယ်၊ ဇနီးရယ်၊ နောက်အိမ်ထောင်ရယ်က ပန်းခြံထဲအရောက်။ ကလေးလေး ကစားနေတဲ့ဘောလုံးလေးက သူ့ဆီလိမ့်အလာ သူက ကလေးကို ဘောလုံးကောက်ပေးမယ်အလုပ်၊ သူ မတ်တတ်အရပ်မှာ ခြေထောက်မသန်တဲ့သူဆိုတော့ မြေပေါ်လဲအကျ၊ သူ့သားကလေးက သူ့ဆီကိုလာ ပြေးထူပြီး စကားတွေအပြော၊ သူ့ဇနီးကလည်း ပူပန်တဲ့မျက်ဝန်းတွေနဲ့ သူ့ကိုလှမ်းအကြည့်၊ အဲဒီမှာ မင်းသားက သူတို့ကို ကျောခိုင်းပြီး ထွက်သွားချိန် ကိုမင်းနောင်နဲ့ ‘ရွက်ဝါကြွ နွေဦး လေရှူးပွစ ညနေဆည်းဆာ လွမ်းမေ့မှူးမှူးနဲ့သာ မုန်းရစ်လေဦး မုန်းရစ်လေဦး ဖုန်းချစ်တဲ့ သူရာ’ ဆိုတဲ့ သီချင်းနဲ့အတူ ချိုင်းထောက်ကိုအားပြုလို့ တရွေ့ရွေ့ထွက်သွားတာနဲ့ ‘ပြီးပါပြီ’ စာတန်းက ပေါ်လာပါတယ်။ ဘာမှ ရေရေရာရာ နားမလည်ပေမဲ့ ကြည့်ပြီး အရမ်းသနားခဲ့၊ ခံစားခဲ့ရပါတယ်။ အဲဒီပြကွက်လေးကို မှတ်မိပေမဲ့ အဲဒီကားနာမည်ကိုရော သရုပ်ဆောင်တွေကိုပါ ကျွန်တော် ပြန်ဖော်လို့ မရတော့ပါဘူး။

နောက်မှတ်မိနေတဲ့ အခန်းလေးတစ်ခုကတော့ ‘အတွေ့’ ဇာတ်ကား ထဲမှာ ထင်ပါတယ်။ ဦးကျောက်လုံး အပြင်ကနေ အိမ်ပြန်လာတဲ့အခန်းမှာ စက်ဘီးပေါ်က ဆင်းတဲ့အခါ စက်ဘီးပေါ်က ခုန်ဆင်းပြီး စက်ဘီးနောက်ကို ပြေးလိုက်ပြီး အရှိန်သေခါနီးမှ စက်ဘီးကို ရပ်လိုက်တာလေးပေါ့။ ကျွန်တော့် စိတ်ထဲမှာ ရယ်စရာကြီးလေ။ ကျွန်တော်တို့ မန္တလေးကလူတွေ စက်ဘီး ရပ်တာနဲ့ မတူလို့ပါ။ မန္တလေးသူ၊ မန္တလေးသားတွေက စက်ဘီးရပ်မယ် ဆိုရင် စက်ဘီးအရင်ရပ်ပြီးမှ စက်ဘီးပေါ်က ဆင်းတာကိုးဗျ။ အဲဒီလို ဦးကျောက်လုံး စက်ဘီးပေါ်က ပြေးဆင်းတာကို တခြားကားထဲမှာ မြင်ဖူး ပါသေးတယ်။ ဦးကျောက်လုံးလာတဲ့အိမ်က မန္တလေးလမ်းစဝပေါ်က လင်းယုန်ဆပ်ပြာစက် ဆိုတာကိုတော့ သိနေတယ်။ အဲဒီကားထဲမှာလည်း စက်ဘီးပေါ်က ခုန်ချဆင်းပြီး စက်ဘီးနောက်က ပြေးလိုက်တာပါပဲ။ အဲဒီလို ဆင်းတာမြင်တော့ ရယ်ချင်မိခဲ့တာပေါ့။ ဘယ်ကားထဲမှာ ပါတယ်ဆိုတာတော့ မမှတ်မိတော့လို့ သိသူများက ပြောပြစေချင်ပါတယ်။

‘အတွေ့’ ဇာတ်ကားကို မှတ်မိနေတာက အဲဒီရုပ်ရှင်ထဲမှာ ကျွန်တော်တို့ရပ်ကွက်ထဲက ဂျီကြင်စိန်ဆေးတိုက်ပိုင်ရှင် ကိုကံထူး ပါနေလို့ ပါပဲ။ ကိုကံထူးကို ကျွန်တော်တို့က ‘လေးကံထူး’ လို့ ခေါ်ကြပါတယ်။ နောက်မှ လေးကံထူးအကြောင်းကို သက်သက်ပြောပြပါဦးမယ်။ အတွေ့ ဇာတ်ကားထဲမှာပါတဲ့ ဇာတ်ဝင်ခန်းတစ်ခု သူဌေးကတော်သီသီက သူ့ယောက်ျား ဖြစ်သူ မောင်သင်နဲ့ ငြိစွန်းနေတဲ့ အငြိမ့်သမလေး ငွေခင်အဖြစ် သရုပ်ဆောင် တဲ့ စံရှားတင်တို့ကို သွားတွေ့ကြတဲ့အခန်းမှာ သီသီက မောင်သင်ကို မေးလိုက်တဲ့ စကားတစ်ခွန်းပါ။

“မောင် အရင်က ဆိုဖီယာလောရင့်ကြီးဆို” ဆိုပြီး မေးလိုက်တဲ့ စကားကတော့ အပြင်လောကမှာပါ ရယ်စရာအဖြစ်ပြောကြတဲ့ စကားတစ်ခွန်း ပေါ့။ အတွေ့ဇာတ်ကားထဲမှာ ထပ်ပြီး မှတ်မိနေတာကတော့ ‘ဒါပဲနော် အစ်ကို အစ်ကို’ ဆိုတဲ့ သီချင်းစာသားလေးကို မျက်စလေးချိချိပြီး ညတုတုနဲ့ ဆိုပြတဲ့ စံရှားတင်ရဲ့ အမူအရာလေးပါပဲ။ စံရှားတင် သူ့အိမ်သူ ပြန်သွားတဲ့ ဇာတ်သိမ်းခန်းကတော့ အတော်လေး သနားစရာကောင်းမိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ လည်း ကြီးမှ ပြန်တွေးမိတာကတော့ နေရှင်လူတန်းစားက ဆင်းရဲသူ လူတန်းစားတွေအပေါ်မှာ ဖိနှိပ်တယ်ဆိုတဲ့ အမြင်ကို ဇောင်းပေးထားသလို ခံစားရပြန်ပါတယ်။ ဆိုရှယ်လစ်ခေတ် အစကိုးဗျ။ ပိုက်ဆံရှိသူက ဖောက်ပြန်

တယ်ဆိုတဲ့ ချင်းတွေ ရိုက်သွင်းနေချိန်ကိုး။

ကျွန်တော် အမည်မမှတ်မိတဲ့ ရုပ်ရှင်ကားတစ်ကားထဲမှာ မင်းသမီးဖြစ်သူ ဝါဝါဝင်းရွှေက ခရစ်ယာန် မယ်သီလအဖြစ်ကို ကူးပြောင်းလို့ သွားပါတယ်။ ဇာတ်သိမ်းခန်းမှာ ကျောင်းဝင်းထဲက သစ်ရွက်ခြောက်တွေကို အမှိုက်စုသိမ်းနေချိန် မင်းသားက ရောက်လာပြီး တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် စကားတွေ အပြန်အလှန် ပြောကြတာပေါ့။ နောက်တော့ မင်းသားက ကျောခိုင်းပြီး ထွက်သွားတော့ လွမ်းစရာလေးပေါ့။ အဲဒီအခန်းလေးကိုလည်း ဘာလို့မှန်းမသိ ကျွန်တော့်စိတ်ထဲ စွဲနေဖူးပါတယ်။ နောက်ဆုံးဇာတ်သိမ်း ခါနီး နှင်းတွေက ဝေနေတယ်ထင်ရအောင် ဖန်တီးထားပါတယ်။ အမှန်က သစ်ရွက်ခြောက်တွေ မီးရှို့ထားတာပါ။ ကျွန်တော် ငယ်ငယ်ကကြည့်တဲ့ အိန္ဒိယရုပ်ရှင်တွေထဲမှာ အဲဒီလို မီးခိုးတွေအူနေတဲ့အခန်းကို ခဏခဏ ကြည့်ရပါတယ်။ မင်းသားကလည်း ဆွယ်တာအင်္ကျီလေး ဝတ်လို့ပေါ့။ မြန်မာကားတွေကလည်း အဲဒီအတိုင်း လိုက်ရိုက်ကြလေသပေါ့။

မောင်မောင်တာ ပါတဲ့ကားတွေကို ကြည့်ဖူးပေမဲ့ ဘယ်ကားမှာ ဘယ်လိုဆိုတာကိုတော့ သိပ်မမှတ်မိတော့ပါဘူး။ ကြာလည်းကြာခဲ့ပြီကိုး။ ဒါပေမဲ့ အဝတ်အစားဝတ်တာ စမတ်ကျတဲ့ မင်းသားစာရင်းထဲမှာ မောင်မောင်တာ ပါတာကိုတော့ မှတ်မိလို့ နေပါတယ်။ မောင်မောင်တာ ဝတ်တဲ့ အိတ်ထောင်နှစ်ဖက်ပါတဲ့ ကာကီအင်္ကျီလက်တိုကို ကျွန်တော်တို့ သိပ်သဘောကျတော့ လူကြီးတွေကို ပူဆာလို့ ဝယ်ခိုင်းပြီး ဝတ်ခဲ့ကြပါ တယ်။

မောင်မောင်တာကို လူထုအောင်သံဆိုတဲ့ကားမှာ စကြည့်ဖူးတာပါ။ အဲဒီကားကတော့ ထင်ရှားတဲ့ ပေါ်လစီကားတစ်ကားဖြစ်ပြီး လမ်းဘေးမှာ ပိတ်ကားထောင်ပြတဲ့အထဲမှာ ခဏခဏ ပါတဲ့အတွက် ကြည့်ဖူးတာပါ။ လူထုအောင်သံကတော့ ကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်ရေးကားဆိုတာ နောင်မှသိရတဲ့ ကားပေါ့။ အဲဒီကားထဲမှာ မောင်မောင်တာက စစ်ဗိုလ်အဖြစ် သရုပ်ဆောင် ပါတယ်။ မောင်မောင်တာဆိုတဲ့ မင်းသားကိုတော့ ‘ဤလူ့ဘောင်တွင်’ ဆိုတဲ့ကားမှာ မြင့်မြင့်ခင်၊ ထွန်းဝေတို့နဲ့အတူ တွဲပြီးသရုပ်ဆောင်တာကို ကြည့်ဖူးပါတယ်။ သူကလည်း စစ်ဗိုလ်အဝတ်အစားနဲ့ လိုက်ဖက်တဲ့ မင်းသား တစ်ယောက်ပါပဲ။ ပြောရရင် ဟိုးအရင်ခေတ်က စစ်ဗိုလ်ဆိုတာ အားလုံးက တလေးတစားနဲ့ အရေးထားခံကြရတဲ့ သူတွေချည်းပါပဲ။ ဒေါက်တာ

အောင်ကျော်ဦးဆိုတဲ့ ရုပ်ရှင်ထဲမှာတော့ မေသစ်နဲ့တွဲပြီး သရုပ်ဆောင်ကြပါတယ်။ အဲဒီကားထဲမှာတော့ တခြားအမျိုးသမီးနဲ့ ဖောက်ပြန်မိတဲ့ ဆရာဝန်တစ်ယောက်အဖြစ် သရုပ်ဆောင်ထားပြီး သူများတွေကို လှည့်စားတာလွန်သွားပြီး လူသတ်မှုနဲ့ ထောင်ကျခံရပေမဲ့ ကျန်ရစ်ခဲ့တဲ့မိသားစုနဲ့ ဆရာဝန်ဆိုတဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာကိုကာကွယ်ရင်း ဥပဒေကပေးတဲ့ အပြစ်ကို သူခံပြီး ဇာတ်သိမ်းလိုက်ပါတယ်။ အဲဒီကားထဲမှာ မောင်မောင်တာ ကတဲ့အကကို ဘာအကမှန်း မသိပေမဲ့ ကြိုက်ခဲ့ပါသေးတယ်။ မောင်မောင်တာနဲ့တွဲပြီး ကတဲ့သူက နာမည်ကျော် မေရီမြင့်ပါပဲ။ အဲဒီကားထဲမှာ မေရီမြင့်က မောင်မောင်တာနဲ့ ငြိစွန်းတဲ့သူပေါ့။ မေသစ်ကတော့ ထုံးစံအတိုင်း သနားစရာကောင်းတဲ့ မိန်းမသားအခန်းကနေ သရုပ်ဆောင်ပါတယ်။ အဲဒီကားထဲမှာ မောင်မောင်တာက ပန်ချာပီလူမျိုးဆရာဝန်အဖြစ် ရုပ်ပြောင်းရပ်လွှဲလုပ်ပြီး သရုပ်ဆောင်တာကို သိပ် သဘောကျခဲ့မိပါတယ်။

နောက် ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်က ဝါဝါဝင်းရွှေကို အငိုမင်းသမီးလို့ ခေါ်ပါတယ်။ အခုခေတ် နောက်ပေါက်မင်းသမီးတွေ ငိုနိုင်တယ်ဆိုတာကို ဝါဝါဝင်းရွှေက ပျင်းတယ်လို့ ပြောပါလိမ့်မယ်နော်။ သူကလည်း တကယ့် ဇာတ်နာတဲ့ တစ်ဖက်သတ်အနှိမ်ခံရတဲ့ ဇာတ်ရုပ်တွေဆိုရင် အပီအပြင် သရုပ်ဆောင်နိုင်တာပါ။ ကျွန်တော် မှတ်မိလို့ သနားနေတဲ့ အခန်းတစ်ခုကတော့ မိန်းမဖီလိန်(ဘေဘီနဲ့ ထင်ပါတယ်)က ဝါဝါဝင်းရွှေရဲ့ ဆံပင်အရှည်ကြီးကိုဖြတ်ပစ်ပြီး နှိပ်စက်တဲ့အခန်းတွေတော့ မှတ်မိနေပါတယ်။ အဲဒီကားထဲမှာ ဝါဝါဝင်းရွှေက အိမ်ဖော်မလေးနေရာက သရုပ်ဆောင်တာပါ။ ဝါဝါဝင်းရွှေကားကတော့ ကြည့်ရတဲ့သူတိုင်း ငိုရတာ များပါတယ်။ ဝါဝါဝင်းရွှေရဲ့ ‘ဘယ်ရပ်ဌာနီ’ တို့၊ ‘ဤစံအိမ်ဝယ်’ ဇာတ်ကားတွေက ပရိသတ်ရဲ့ မျက်ရည်ချွှဲတဲ့ကားလို့ပြောရင် မမှားပါဘူး။ သရုပ်ဆောင်တာ ပီပြင်တဲ့ အတွက်လည်း စိတ်ထဲမှာ စွဲနေတာ ဖြစ်မယ် ထင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်က အဲဒီလို ငိုရတဲ့ကားတွေကို သိပ်မကြိုက်ပါဘူး။ ဝါဝါဝင်းရွှေနဲ့ ဝင်းဦးရဲ့ ‘သိကြားစေ သက်သေညွှန်း’ ကတော့ အကောင်းဆုံးဇာတ်ကား ဖြစ်မယ်ထင်ပါတယ်။ မှတ်မိနေတာလေးကတော့ ဝင်းဦးကနေ ဝါဝါဝင်းရွှေကို “ဒီမယ် ဒေါ်တင်တင်သော်” လို့ခေါ်ပြီး အထွေအထွေတွေနဲ့ အချီအချ ပြောကြတဲ့ အခန်းပါပဲ။ ဝင်းဦး ကြိမ်ဒဏ်အပေးခံရတဲ့ အခန်းမှာတော့ ကြည့်တဲ့သူတွေ သနားကြလို့ မျက်ရည်စတွေနဲ့ပေါ့။ ခေတ်ကလည်း ဝင်းဦးခေတ်

ကိုးဗျ။ ကျွန်တော် ခပ်ငယ်ငယ်က ဝင်းဦးကားတွေကို ကြည့်ရတာများ ပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ကျွန်တော့် အဒေါ်တွေ၊ အစ်မတွေက ဝင်းဦးကို အသေအလဲ ကြိုက်ကြတယ်လေ။ ‘မုန်းမေ့ပါနိုင်’ ဆိုတဲ့ကားမှာ ထင်ပါရဲ့။ မင်းသမီး သီသီကနေ ဝင်းဦးကို တုတ်ကောက်ကြီးနဲ့ ရိုက်လိုက်တဲ့အခန်းမှာ ဝင်းဦးကျောမှာ အစင်းရာကြီး ထင်သွားတာကိုပြတော့ ဒေါသတွေတောင် ဖြစ်လိုက်ရပါသေးတယ်။ အတူကြည့်နေတဲ့ အဒေါ်တွေ၊ အစ်မတွေက ဟင်ခနဲ၊ ဟာခနဲ စုတ်တသပ်သပ်ဆိုတော့ သူတို့နဲ့အတူ ရောယောင်ပြီး ပါသွားတာပေါ့။ နားလည်လို့ရယ်တော့လည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ငယ်ငယ်က ကြည့်ခဲ့ရတဲ့ ဝင်းဦးကားတွေက မနည်းပါဘူး။

နှစ်ယောက်ထဲနေချင်တယ်၊ ပိတောက်ရိပ်ဝယ်၊ ဆုထူးငယ်ပန်ရွယ်သွန်း၊ သိကြားစေသက်သေညွှန်း၊ ဗိမ္ဗိသာရ၊ ကျောက်မဲအကျဉ်းသား၊ ရိုးစားဓားပြ၊ မုန်းတလှည့်ပြီးတလှည့်၊ မုန်းမေ့ပါနိုင်၊ မုန်းပါတယ်မောင်ကို၊ မောင်တို့ ချယ်ရီမြေ၊ မေတ္တာပန်းဥယျာဉ်၊ မှုံရွှေရည်၊ နှင်းပျောက်တဲ့နွေ၊ ချစ်သောသူ တစ်ယောက်၊ ချစ်သောမောင်မောင်၊ ချစ်သူရွေးမယ်ချစ်ဝဲလည်၊ ညီညီလွင်၊ သိုး၊ ဆောင်းအိပ်မက်၊ ဆောင်းတစ်ညဝယ်၊ တိမ်လွှာမို့မို့လွင်၊ တိမ်ဦး လေပြည် မောင့်ကိုစေ၊ အတွယ်အတာ စသဖြင့် ဝင်းဦးကားတွေက အများကြီး ဆိုမှ အများကြီးဆိုတော့ ကျွန်တော် မမှတ်မိတဲ့ကားတွေလည်း အများကြီး ပါပဲ။ ဝင်းဦးကားတွေထဲမှာ ပြန်ကြည့်ချင်တဲ့ ကားတွေကတော့ နှစ်ယောက်ထဲ နေချင်တယ်၊ ညီညီလွင်၊ မုန်းမေ့ပါနိုင်၊ နှင်းပျောက်တဲ့နွေနဲ့ ပိတောက်ရိပ်ဝယ် ကားတွေပါပဲ။ ငယ်တုန်းက ကြည့်ခဲ့ရတော့ သိပ်မမှတ်မိလို့ ပြန်ကြည့်ချင် မိတာပါ။

ဝင်းဦးကားတွေထဲမှာ မှတ်မှတ်ရရ ဖြစ်မိတဲ့ကားကတော့ ‘ကျောက်မဲ အကျဉ်းသား’ ဆိုတဲ့ကားပါပဲ။ ဝင်းဦး တံတားပေါ်ကနေ ခုန်ချတာတွေ၊ တောင်စောင်းကနေ ပြေးဆင်းပြီး လိုက်တာတွေ၊ စိတ်ထဲမှာ တကယ့် သူရဲကောင်းလို သတ်မှတ်ခဲ့တာပေါ့။ ရှမ်းဘောင်းဘီဝတ် ဂေါ်ရခါးဓားကောက် ကြီးနဲ့ မြင်းစီးပြတာတွေကို သိပ်သဘောကျခဲ့ကြရတာပေါ့။ “ဒုဌဝတီ မြစ်ရေကို သောက်မိရင် ဒုဌဝတီမြစ်ရေရှိတဲ့နေရာကို ပြန်လာရတာပဲဗျ” ဆိုတဲ့ စကားလေးကိုတော့ စိတ်ထဲမှာ ခပ်ရေးရေးလေး မှတ်မိနေခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီကားက ဝင်းဦး နှစ်ကိုယ်ခဲ့ကားပါ။ မင်းသမီးကလည်း ခင်သန်းနု။ ငယ်ငယ်တုန်းကကြည့်ရတဲ့ ကားတွေမှာ ဝင်းဦးနဲ့ခင်သန်းနုကားပဲ ခဏခဏ

ကြည့်ရတော့ သူတို့နှစ်ယောက်ကို အပြင်မှာလည်း လင်မယားလို့ ကလေးစိတ်နဲ့ ထင်ခဲ့မိပါသေးတယ်။ ကျောက်မဲအကျဉ်းသားကားထဲမှာ ဂုတ်ထိပ်တံတားပေါ်မှာ အောင်လွင်နဲ့နုပန်းလုံးကြတဲ့ အခန်းတွေမှာတော့ အသည်းတယားယားနဲ့ပါပဲ။ မီးရထားကြီးက လာနေပြီ။ သူတို့က နုပန်းလုံးလို့ ကောင်းတုန်းဆိုတော့ အသက်တောင် ၀၀မရှုနိုင်ခဲ့ပါဘူး။ ဝင်းဦးအဖေကို ချုပ်ထားတဲ့ ဂူကြီးကတော့ သဘာဝလိုက်ဂူကြီးဖြစ်မယ် ထင်ပါတယ်။ ကျောက်ပန်းဆွဲတွေ အများကြီးနဲ့ လှတယ်ဆိုတာလောက်ပဲ မှတ်မိပါတယ်။ နောက်ပြီး ရေတံခွန်ကရေကို အသုံးချပြီး ကျောက်ဂူကြီးကို ပိတ်နိုင်အောင် စက်ခလုတ်တွေ ဆင်ထားတာကလည်း ကျွန်တော်တို့ ကလေးတွေအတွက် စိတ်ဝင်စားစရာ။

နောက် ဝင်းဦးကားထဲမှာ ‘ရိုးစားဓားပြ’ ဆိုတဲ့ကားကို ကြော်ငြာတွေ ကောင်းလွန်းလို့ စိတ်ထဲမှာ မှတ်မိနေပေမဲ့ ဇာတ်လမ်းအပြည့်အစုံကိုတော့ ပြန်စဉ်းစားလို့ မရပါဘူး။ ရာဇဝင်ကားဆိုတာလောက်ပဲ မှတ်မိနေပါတယ်။ ရုပ်ရှင်နောက်ဆုံးခန်းမှာ မင်းသမီးက သူ့ဗိုက်ကို ဓားနဲ့ထိုးလိုက်တဲ့အချိန် စကားတွေ အများကြီးပြောကြပြီး ဓားဒဏ်ရာကြီးနဲ့ နောက်ကျွမ်းပစ်လိုက်တာ ခေါင်မိုးကိုဖောက်ထွက်ပြီး ဇောက်ထိုးကြီးဖြစ်နေတာကိုတော့ စိတ်ထဲမှာ မှတ်မိနေပါတယ်။ ကြေးစားလူသတ်သမားအဖြစ် သရုပ်ဆောင်တဲ့ အတွယ်အတာဇာတ်ကားမှာဆိုရင်လည်း ဝင်းဦးရဲ့ မခန့်ပေါက်လုပ်ပြတဲ့ အကန်စရိုက်တွေကို မိုက်တယ်ဆိုပြီး သဘောကျခဲ့ရတာပေါ့။ တကယ့် ၅၂၈ မေတ္တာဘွဲ့ဇာတ်လမ်းလေးပါ။

နောက် ဝင်းဦးရယ်၊ တင်တင်မူရယ်၊ ဖျာပုံမယ်တင်တင်အေးတို့ရဲ့ သုံးပွင့်ဆိုင် အချစ်ဇာတ်လမ်း နာမည်ကြီးဇာတ်ကားကတော့ ‘နှင်းပျောက်တဲ့ နွေ’ ဇာတ်ကားပါ။ အဲဒီကားမှာ နှင်းပျောက်တဲ့နွေသီချင်းရယ်၊ ပျို့မောင်ဖုန်းသီချင်းရယ်က လူတိုင်းပါးစပ်ဖျားမှာ ရေပန်းစားပါတယ်။ ရုပ်ရှင်ထဲမှာ တင်တင်မူ စီးကရက်ခံထားတဲ့ စတိုင်ကတော့ ‘ရွှေလည်တိုင်’ သီချင်းနဲ့အတူ နာမည်ကျော်ခဲ့ပါတယ်။ တင်တင်မူဆိုလို့ သတိရသွားပြန်တာက အသက်ကြီးတဲ့ မမနဲ့မောင်လေးတို့ရဲ့ အချစ်နဲ့ဘဝကို ရိုက်ထားတဲ့ ‘နှစ်ယောက်ထဲ နေချင်တယ်’ ဇာတ်ကားပါပဲ။ ငယ်စဉ်က ဒီကားကို ကြည့်တဲ့အခါ ရွှေလုံးတို့၊ သန်းနွဲ့တို့ရဲ့ ရယ်စရာတွေကိုပဲ မှတ်မိနေပေမဲ့ နောင်တစ်ချိန် ပြန်ကြည့်တဲ့ အခါမှာတော့ အားကိုးရာမဲ့နေတဲ့ မိန်းမသားတစ်ဦးရဲ့ ချစ်ခြင်းမေတ္တာ ဆိုတာ

ကိုပါ နားလည်လိုက်ရပါတယ်။

ဦးလေးတွေ၊ အစ်ကိုတွေနဲ့ ရုပ်ရှင်တွေလိုက်ကြည့်ရင်း ဇော်လွင်တို့၊ ကျော်ဆွေတို့ရဲ့ စစ်ကားတွေကို ကြိုက်မိပြန်ရော။ ကျွန်တော်တို့ငယ်ငယ်က စစ်ကားကောင်းကောင်းတွေလည်း အများကြီး ထွက်ပါတယ်။ ‘ဆောင်း’ တို့၊ ‘တပ်စခန်းတစ်နေရာ’ တို့၊ ‘ပုလဲမျက်ရည်’ ဆိုတဲ့ စစ်ကားတွေပေါ့။ ဇာတ်ကားရဲ့နာမည်ကိုတော့ ကျွန်တော် မမှတ်မိပေမဲ့ စိတ်ထဲမှာ စွဲနေတဲ့ ဇာတ်ဝင်ခန်းတွေတော့ ရှိနေပါတယ်။ နောက်ဆုံးဇာတ်သိမ်းခန်း တံတားရဲ့ ဟိုဘက်ကို ရန်သူက ရောက်ခါနီးနေပြီ၊ ကျော်ဆွေက တံတားတစ်ဖက်မှာ နေပြီး အားလုံးကို အကာအကွယ်ပေးဖို့ နေခဲ့တဲ့အခန်းရောက်တော့ မင်းသား ကို တော်တော်သနားတာပေါ့။ မင်းသားက သေနတ်နဲ့ပစ်လိုက်လို့ ရန်သူ ကျသွားရင် လက်ခုပ်တွေ အားရပါးရတီးလို့ပေါ့။ အဲဒီလို စစ်ကားထဲက တစ်ကားထဲမှာပဲ ထင်ပါတယ်။ မင်းသားအမေ ဒေါ်ဂျမ်းစိန်က မျက်စေ့ မမြင်ရှာဘူး။ ရွာထဲမှာ စစ်တိုက်ကြတော့ မမြင်မစမ်းနဲ့ ထွက်ပြေးရင်း ရေတွင်းထဲကို ကျသေသွားတဲ့အခန်း မှတ်မိနေပါသေးတယ်။ နောက် အဲဒီ စစ်ကားတွေထဲမှာပါတဲ့ တင့်ကားရဲ့ဘေးမှာ စစ်သားတွေ ပြေးတက်လာတဲ့ အခန်းမျိုးဆိုရင် တော်တော်လေးကို သဘောကျခဲ့တာပါ။

စစ်ကား အကြည့်ကောင်းလို့ အရိုက်ခံရတာလေး ပြောပြချင်ပါ သေးရဲ့။ ‘ကျည်ဆံငါးတောင့်’ ဆိုတဲ့ စစ်ကားထဲမှာ ဒိုင်ဗင်တင်လှ တောင်ပေါ် ကနေ ဒိုင်ဗင်ထိုးချတဲ့အခန်း ပါပါတယ်။ ကြည့်ပြီးသားကောင်က မကြည့် ရသေးတဲ့သူကို ဘယ်နဲ့ညာနဲ့ လာလာကြွားတာကိုးဗျ။ အဲဒီတော့ ကျောင်း ဖွင့်တဲ့တစ်ရက်မှာ ကျောင်းဆင်းဆင်းချင်း အိမ်မပြန်ဘဲ မြို့မရုပ်ရှင်ရုံကို သွားပြီး အဲဒီကားကို သွားကြည့်တာ၊ အဲဒီကားထဲမှာ အကြိုက်ဆုံးအခန်း တစ်ခန်းကတော့ တောင်အောက်မှာ ရန်သူ့စခန်းချထားတယ်။ မင်းသားနဲ့ အဖွဲ့က တောင်ပေါ်မှာ။ အဲဒီအချိန် ဒိုင်ဗင်တင်လှက လက်ပစ်ဗုံးတွေနဲ့အတူ ရန်သူ့စခန်းထဲ ဒိုင်ဗင်ထိုးဆင်းတဲ့အခန်း ကြည့်ရတာ အသက်တောင် မရှူနိုင် ဘူး။ ပြီးမှ လက်ခုပ်တွေ ဝိုင်းတီးကြတာပေါ့။ ရုပ်ရှင်ပြီးလို့ အိမ်လည်း ပြန်ရောက်ရော အိမ်ကိုမပြောဘဲ ရုပ်ရှင်သွားကြည့်လို့ဆိုပြီး ခြေသလုံးကို ကြိမ်လုံးနဲ့ ဆော်ခံရတာပေါ့။

နောက်ငယ်ဘဝက ကြိုက်ခဲ့ရတာတွေထဲမှာ တစ်ရွာလုံးနဲ့တစ်ယောက် ခံချခဲ့တဲ့ အဖိနှိပ်ခံ၊ အနှိမ်ခံရသူများရဲ့ အားထားရာ မင်းသားရွှေဘရဲ့

ကားတွေပေါ့။ ငယ်ငယ်တုန်းကတော့ ဘယ်လိုပဲလာလာ ရွှေဘဆိုရင် ကြိုက်ပြီးသားပဲ။ ရွှေဘကတော့ လက်သီးအထိုးကောင်း၊ လူ ဘယ်လောက်များများနဲ့ချချ နောက်ဆုံးတော့ သူပဲနိုင်။ ဒီတော့ ရွှေဘက ကျွန်တော်တို့ကလေးများရဲ့ သူရဲကောင်း အစစ်ပါပဲ။ အဲဒီတုန်းက ရွှေဘနဲ့အတွဲဆုံး မင်းသမီးကတော့ သင်းသင်းလဲ့လို့ ထင်ပါတယ်။ ဘယ်မင်းသမီးပါတယ်၊ မပါဘူးဆိုတာက အရေးမကြီး။ ရွှေဘလက်သီးထိုးရင် နိုင်ဖို့ပဲ အရေးကြီးတယ်လေ။ အဲဒီခေတ် အဲဒီအခါက အနှိမ်ခံ တောသူတောင်သားများက သူတို့ရဲ့ ကယ်တင်ရှင်လို သဘောထားခဲ့ကြတာလည်း အမှန်ပါပဲ။ တောမှာ သူကြီးဆိုးဆိုးနဲ့ သူကြီးသား လူမိုက်အပေါင်းအပါတွေက လူဝါးဝတာကို တကယ်ခံကြရတာကိုးဗျ။ အဲဒီတော့ သူတို့ဗိုလ်ကျတာကို ငုံ့မခံဘဲ သတ္တိရှိရှိ ပြန်ပြီးချတဲ့သူဆိုတော့ အားလုံးအတွက် သူရဲကောင်းပေါ့။ အဲဒီခေတ် အဲဒီအခါက နယ်တွေမှာ ရုပ်ရှင်ပြတဲ့အခါ ရုပ်ရှင်ထဲမှာ ရွှေဘကို လူဆိုးတွေက နှိပ်စက်တဲ့အခန်းရောက်ရင် ကြည့်နေသူပရိသတ်တွေက ပေါက်ကွဲပြီး ပိတ်ကားတွေကို ခဲနဲ့ထု၊ ခုံတွေကို ရိုက်ချိုးတာတွေ လုပ်တယ်လို့ ကြားဖူးပါတယ်။ အဲဒီလိုတွေ ဖြစ်ပါများတော့ ရွှေဘခံနေရတဲ့ အခန်းရောက်ရင် “နောက်တစ်ခန်းဆိုရင် အားလုံးကို ရွှေဘက အနိုင်ယူမှာခင်ဗျား” လို့ အသံချဲ့စက်ကနေ အော်ပေးရတယ်လို့ ပြောတာကြားဖူးပါတယ်။

မြန်မာပြည်ရဲ့ အခြေခံလူတန်းစားတွေဖြစ်တဲ့ လယ်ယာလုပ်ကိုင်သူတွေ၊ တောသူတောင်သားတွေရဲ့ ရင်ထဲကို အဆုံးထိ ဝင်နိုင်သူနှစ်ယောက်ကတော့ ကျေးလက်အဆိုတော် တွံတေးသိန်းတန်ရယ်၊ ကျေးလက်ဘက်တော်သား ရွှေဘဆိုတာကတော့ ဘယ်သူမှ မငြင်းနိုင်ပါဘူး။ ငယ်ငယ်ကများ ရုပ်ရှင်ကြည့်ရင် ရွှေဘကို ချစ်သလောက်၊ အားကျသလောက် ချီးဖူးတို့၊ ဦးကျော်ဇောတို့၊ ညိုအေးကြီးတို့ကို အတော်လေးကို မုန်းတီးခဲ့တာပေါ့။ ဒီအကြောင်းလေးတွေကတော့ ရင်ထဲမှာ သတိမထားမိဘဲ ရောက်နေတာလေးတွေပေါ့။ အကြောင်းတိုက်ဆိုင်လို့ ပြန်စဉ်းစားမှ အလိုလို အစီအရီ ပေါ်လာတာလေးတွေပါ။

ကျွန်တော် ဘာမှ သိပ်မသိသေးတဲ့အရွယ်မှာ တစ်ပြည်လုံး အတိုင်းအတာနဲ့ နှစ်သက်ခဲ့ကြတဲ့ကားတွေက အများကြီးပါပဲ။ မမထားနဲ့အပါ၊ နှစ်ယောက်ထဲနေချင်တယ်၊ အရိုင်းစံပယ်၊ ပန်းပန်လျက်ပါ၊ သခွတ်ပန်း၊ ရိုးစားဓားပြ၊ မွှေး၊ ကကြီးရေက၊ ဆောင်း၊ ရှမ်းပြည်ရောက်ဧည့်သည်။

ဒီကားတွေထဲက တချို့ကိုတော့ ကျွန်တော် ကြည့်တော့ကြည့်ဖူးပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ငယ်စဉ်က ကြည့်ခဲ့ရတဲ့ကားတွေ ဖြစ်တာရယ်၊ နောက်တစ်ခါ ပြန်ကြည့်ခွင့် မကြုံတာရယ်ကြောင့် စိတ်ထဲမှာ မှတ်မိသလို၊ မမှတ်မိသလိုပါပဲ။

ကျွန်တော် တကယ့်ကို သိတတ်တဲ့အရွယ် ရွေးချယ်ခံစားတတ်တဲ့ အရွယ်မှာ ကြည့်ခွင့်ကြုံတဲ့ကားတွေကတော့ ညွန့်ဝင်းရဲ့ ဗန်ဒိုလူလေးနဲ့ သူဇာ၊ ကေသွယ်ရယ် ကော့မိုင်ရယ်၊ မိုက်တယ်ဆိုတာ လွယ်ပါတယ်။ ဝင်းဦးရဲ့ မှုံရွှေရည်၊ တိမ်လွှာမိုးမိုးလွင်၊ တိမ်ဦးလေပြည်မောင့်ကိုစေ၊ တစ်ကျော့ နှစ်ကျော့တေးကိုသီ၊ အတွယ်အတာ၊ ဇော်ဝမ်းရဲ့ စေလိုရာစေ၊ မောင်ယဉ်ထွေး၊ စမ်းစမ်းအေးတို့ရဲ့ ချွေးကလေးစိုစို၊ အပယ်ရတနာ၊ လင်းထင်နဲ့ဆွေဇင်ထိုက် တို့ရဲ့ ဘယ်ပန်းချီရေးလို့မမီ၊ ကျော်ဟိန်းရဲ့ တစ်ဦးကစေတနာ တစ်ဦးက မေတ္တာ၊ မဟူရာ၊ ရုပ်ရှင်တစ်ကားတည်းမှာ မင်းသားအသစ်အဖြစ် ပါဝင် လာကြတဲ့ ဇော်လင်းနဲ့ထွန်းထွန်းဝင်းတို့ရဲ့ ဖက်ဖူးရောင်တို့၊ နော်ကူးမတို့ ဆိုတဲ့ ကားတွေဖြစ်ကြပြီး ရိုက်တဲ့ကားလည်းများ၊ ကြိုက်တဲ့ကားလည်းများ သူကတော့ ကောလိပ်ဂျင်နေဝင်းပါ။ ‘ပယင်းရောင်’ ကတော့ အကြိုက်ဆုံး တစ်ကားပေါ့။ ကတ္တီပါဖိနပ်စီး ရွှေထီးဆောင်း၊ မလိခချစ်သူ၊ ဇာခန်းဆီး နောက်ကွယ်မှာ၊ မွန်းတည့်ချိန်မှာ နေဝင်သည်ဆိုတဲ့ ကားတွေရယ်၊ ညွန့်ဝင်း၊ အောင်လွင်၊ ခင်ယုမေတို့ သရုပ်ဆောင်ကြတဲ့ ပန်းတွေနဲ့ဝေ ဆိုတဲ့ကားတွေ ကလည်း စိတ်ထဲမှာ ပြီနေတဲ့ ကားလေးတွေပါပဲ။ ရုပ်ရှင်ထဲမှာ စကြားဖူးပြီး အခုထိ ကျွန်တော် အရမ်းနှစ်သက်တဲ့ သီချင်းလေးတစ်ပုဒ်ရှိပါတယ်။ အဲဒီ သီချင်းကတော့ တိမ်ပြာသောနေ့ဆိုတဲ့ သီချင်းလေး ဖြစ်ပါတယ်။ သီချင်း အလိုက်ကို လေချွန်တာလေးကို သဘောကျမိတာပါ။ ကားနာမည်တော့ ချစ်သူကလ ကိုယ်ကညလို့ ထင်မိပေမဲ့ မသေချာပါဘူး။ မြတ်လေး မင်းသား လုပ်တဲ့ ကားတစ်ကားပါ။ မှတ်မိသလောက်ပြောရမယ်ဆိုရင် မြတ်လေးက အဲဒီကားထဲမှာ ခါးပိုက်နှိုက်လုပ်တယ်။ ဆောက်လက်စတိုက်ကြီးပေါ်မှာ နေတာကိုတော့ စိတ်ထဲ မှတ်မိလို့ နေပါတယ်။

မြတ်လေးနဲ့မြတ်မွန်တို့ရဲ့ ကတ္တီပါဖိနပ်စီးရွှေထီးဆောင်းကား ကလည်း မန္တလေးကိုအခြေခံပြီးရိုက်တဲ့ကား ဖြစ်ပါတယ်။ ဇာတ်လမ်းအစ ကတော့ စစ်ကိုင်းတောင် တန်ဆောင်တိုင်ကာလပေါ့။ အဲဒီကားထဲမှာ မြတ်လေးက စိတ်ရောဂါအထူးကုဆရာဝန်ဖြစ်ပြီး မြတ်မွန်တော့ စိတ်ရောဂါ ဝေဒနာ ခံစားနေရသူအဖြစ် သရုပ်ဆောင်ထားပါတယ်။ ဝတ္ထုကလည်း

မန္တလေးသား မောင်သာရရဲ့ ဝတ္ထု။ ဒါရိုက်တာက မောင်ဝဏ္ဏ။ အနုပညာ မြောက်တယ်ဆိုပြီး အားလုံးက ဝိုင်းပြီး ထောပနာပြုခံရတဲ့ ရုပ်ရှင်ပေါ့။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော့်စိတ်ထဲမှာ မြတ်လေးကိုကြည့်ပြီး ရယ်ချင်ပါတယ်။ မျက်မှန် အမည်းကြီးတပ်ပြီး ဆေးတံသောက်သောက်ပြတဲ့ အခန်းတွေမှာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီခေတ်က ပညာတတ်လူတန်းစားတွေမှာ ဆေးတံသောက်တဲ့ စရိုက် ရှိတယ်ဆိုပြီး ရုပ်ရှင်ထဲမှာ ထည့်ရိုက်တတ်ကြပါတယ်။

ကျွန်တော် သိတတ်စအရွယ်မှာ ကြည့်ခဲ့ဖူးတဲ့ ရုပ်ရှင်ထဲမှာ အေးဆေးတည်ငြိမ်စွာ သရုပ်ဆောင်တတ်တဲ့ မင်းသားစိုးနိုင်နဲ့ တင်တင်နွဲ့ ရယ်၊ ဒေစီကျော်ဝင်းရယ် ဇာတ်အပို့ကောင်း၊ စကားပြောကောင်းတဲ့ ဦးသိန်းမောင်ရယ် အတွဲညီကြတဲ့ ရုပ်ရှင်ကိုတော့ မှတ်မိနေပါတယ်။ ‘ကျွန်မမှာ မိန်းမသား’ ဆိုတဲ့ ကားလေးပါ။ ကျွန်မမှာ မိန်းမသားထဲမှာတော့ အဖေအရွယ် ဦးသိန်းမောင်ရဲ့ ကျူးလွန်ခံလိုက်ရတဲ့ အိမ်ထောင်ရှင်မ တစ်ယောက်အဖြစ် သရုပ်ဆောင်ခဲ့ရပါသည်။ ဒီကားကတော့ တင်တင်နွဲ့ရဲ့ ဇာတ်ကားလို့တောင် ပြောနိုင်ပါတယ်။ မိဘမေတ္တာကို ဖော်ကျူးတဲ့ ‘စကား ပြောသော အသည်းနှလုံး’ မှာတော့ တင်တင်နွဲ့ဟာ ဇာတ်ပို့တစ်ယောက် အဖြစ် သရုပ်ဆောင်ရတာမို့ သိပ်နေရာမရဘူးလို့ ထင်မိပါတယ်။ စကားပြော သော အသည်းနှလုံးမှာ အဓိကဇာတ်ဆောင်ကတော့ သနားစရာ၊ ရင်နာစရာ အခန်းတွေမှာ ပိုင်နိုင်စွာ သရုပ်ဆောင်နိုင်တဲ့ ကြည်ကြည်ဌေးကို အားလုံးက သနားကြရတာပေါ့။ ဒီနှစ်ကားလုံးကို တောက်ပြောင်အောင် အရောင်တင် ပေးသူကတော့ ဦးသိန်းမောင်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဦးသိန်းမောင်ကတော့ မြန်မာ့ ရုပ်ရှင်လောကမှာ ရှာမှရှားတဲ့ ဇာတ်ပို့ကြီးပါပဲ။ ရုပ်ရှင်တော်တော်များများမှာ လူကြီးခန်းကနေ ပါဝင်ပြီး သဘာဝကျကျ သရုပ်ဆောင်နိုင်တဲ့အပြင် ထူးခြား တဲ့လေသံနဲ့ စကားပြောတတ်သူအဖြစ် ထင်ရှားပါတယ်။

တွံတေးသိန်းတန်ဇာတ်ကားတွေထဲမှာ “မုံနဲ့သာ ခြယ်ကာသပါလို့” ဆိုတဲ့ကားကတော့ လူကြိုက်များတဲ့ ကားဖြစ်ပြီး လျှို့ဝှက်သည်းဖိုဆန်ဆန် ရိုက်ကူးထားတဲ့ ‘လွမ်းစေတီနဲ့ မာယာရှင်’ ကားကတော့ ထူးခြားပါတယ်။ ကျေးလက်အဆိုတော် ဘဝကနေ ရုပ်ရှင်နယ်ကို ကူးပြောင်းလာတော့လည်း အောင်မြင်တယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်က တွံတေးသိန်းတန်နဲ့ အတွဲဆုံး မင်းသမီး ကတော့ မြင့်မြင့်ခိုင်ဖြစ်မယ် ထင်ပါတယ်။ တွံတေးသိန်းတန်ရဲ့ ရုပ်ရှင်တွေ

အများကြီးရှိပေမဲ့ ကျွန်တော် သိပ်မကြည့်ခဲ့ရပါဘူး။ တံတေးသိန်းတန်က တောသီချင်းတွေပဲဆိုတဲ့ အဆိုတော်တစ်ဦးဖြစ်လေတော့ သူ့ကိုလည်း တောဆန်တယ်ဆိုပြီး အဒေါ်တွေက မကြိုက်တာကြောင့် ကျွန်တော်လည်း မကြည့်ရတော့ဘူးပေါ့။ အဲဒီအချိန်အခါက မြို့ဆန်တဲ့ အဒေါ်တွေက ဝင်းဦး၊ ညွန့်ဝင်းနဲ့ ကောလိပ်ရှင်နေဝင်းတို့ကိုပဲ ကြိုက်ကြပါတယ်။ မြတ်လေးကိုလည်း အဒေါ်တွေက မကြိုက်ကြပါဘူး။ ကာရန်တွေ၊ နဘောတွေနဲ့ စကားတွေပဲ ပြောနေလို့ပါ။ အမှန်အတိုင်း ဝန်ခံရရင် လူပျိုပေါက် အရွယ်ရောက်ချိန်မှာတော့ တံတေးသိန်းတန်တို့၊ ရွှေဘတို့ကို မကြိုက်တော့ပါဘူး။ သူတို့ကို အားပေးတဲ့ ပရိသတ်က တောသူတောင်သားတွေများတော့ တောဆန်တယ်ဆိုတဲ့ အတွေးနဲ့ မကြိုက်တော့တာပါ။ သူတို့မှ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဝင်းဦးကိုလည်း နောက်ပိုင်းမှာ သိပ်မကြိုက်တော့သလို ခံစားရပါတယ်။ အိုဗာ အက်တင်တွေနဲ့ လူ အလှပြနေသလိုလို ခံစားမိလာလို့ပါ။

မြန်မာ့ရုပ်ရှင်များနဲ့ ခွဲမရတာကတော့ ဇာတ်ဝင်သီချင်းများတွေပါပဲ။ ရုပ်ရှင်တစ်ကားမှာဆိုရင် ဇာတ်အဖွင့်တေးရယ်၊ ဇာတ်သိမ်းသီချင်းရယ်က ပါနေကျ။ ဒီသီချင်းတွေက ကြုံရာကျပန်း ဆွဲသုံးတဲ့သီချင်းမဟုတ်ပါဘူး။ သီးသန့်ရေးခိုင်းပြီး အသုံးပြုခဲ့ကြတာပါ။ အရင်က ရုပ်ရှင်ထဲမှာ သီချင်းအများကြီးလည်း မထည့်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ သီချင်းနည်းနည်းလေး ထည့်တဲ့ခေတ်ကို ပြောင်းလဲလိုက်သူကတော့ ဝင်းဦးပါပဲ။ အဲဒီအချိန်ကာလတွေက နိုင်ငံခြားမှာ ပရက်စလေတို့၊ ပက်ဘွန်းတို့ရဲ့ ရော့ခ်အင်ရီးလ် ခေတ်စားတဲ့အချိန်မှာ တေးသံစုံ ဇာတ်မြူးဆိုပြီး စာတန်းထိုးပြီး သီချင်းတွေများများပါအောင် ထည့်ကြတာပေါ့။

မြန်မာပြည်မှာလည်း ခေတ်ရှေ့ပြေးသူ ဝင်းဦးရဲ့ ရုပ်ရှင်တွေမှာ သီချင်းတွေအများကြီး ထည့်တာကို စတင်သူလို့ ဆိုချင်မိပါတယ်။ အဲဒီအချိန်ကစလို့ ရုပ်ရှင်သီချင်းဆိုတာကလည်း လူတွေကြားမှာ အရင်ကထက် ပိုပြီးတော့ ခေတ်စားပျံ့နှံ့လို့ လာပါတယ်။ ရုပ်ရှင်ထဲက သီချင်းတွေ အပြင် လောကမှာ ဘယ်လိုပျံ့နှံ့သလဲဆိုတာကို ပြောပြရမယ်ဆိုရင်တော့ စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းမယ်လို့ ထင်မိပါတယ်။

စာရေးသူ ကိုယ်ရေးအကျဉ်း

အမည်ရင်းမှာ ဦးမြင့်သိန်းဖြစ်ပြီး အဘ ဦးအောင်သိန်း၊ အမိ ဒေါ်တင်ရီတို့မှ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၃) ရက်နေ့တွင် မန္တလေးမြို့၌ မွေးဖွားခဲ့သည်။ မူလတန်းကို ဦးတင်ဦး (မူလတန်းကျောင်းနှင့် အမှတ်(၁၀) အ.ထ.က (ယခင် ဒိုင်အိုစီဇင်သံတဲ့ ကျောင်း)တို့တွင် တစ်နှစ်တစ်ကျောင်း နှုန်းဖြင့် ပညာသင်ယူခဲ့သည်။ အလယ်တန်းပညာကို အမှတ်၁၇ အထက် တန်းကျောင်းနှင့် အမှတ် (၉) အထက်တန်းကျောင်း(ယခင် စိန်ပီတာ သာသာနာပြုကျောင်း)တို့တွင် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ မြန်မာပြည်တွင် ပထမဆုံးအကြိမ်ဖွင့်လှစ်သော တက္ကသိုလ်စာပေးစာယူသင်တန်းကို ဂုဏ်ယူ ဝင်ကြားစွာဖြင့် မန္တလေးတက္ကသိုလ်တွင် အနီးကပ်သင်တန်း တစ်လကို (၄)နှစ်တိတိ တက်ရောက်ခဲ့ပြီး B.Sc Physic (စာပေးစာယူ)ဘွဲ့ကို ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်မှ ရရှိခဲ့သည်။

၁၉၇၇ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၁ ခုနှစ်ထိ မန္တလေးမြို့ရှိ မီးခြစ်စက်ရုံတွင် အောက်တန်းစာရေး ရာထူးဖြင့် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၁ ခုနှစ်တွင် မီးခြစ်စက်ရုံမှအလုပ်ထွက်ပြီးသကာလ တေးသံသွင်းလုပ်ငန်း၊ စတိုးဆိုင် စာရင်းကိုင်၊ မုန့်ဖိုမန်နေဂျာ၊ ပွဲရုံ၊ ကုန်ပစ္စည်း လက္ခဏာအရောင်းဝန်ထမ်း အလုပ်များကို အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲ လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ယခုအခါတွင် ကုမ္ပဏီ အရောင်းဈေးသည်အဖြစ် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုရင်း စိတ်အဆာပြေ စာပေရေးသားခြင်း၊ တစ်ခါတစ်ရံ အပျော်တမ်း ဓါတ်ပုံရိုက်ခြင်းဖြင့် အသက်ရှင် ရပ်တည်နေဆဲဖြစ်ပါသည်။
